

Onderzoek naar de attitudes en gedragsintenties in Franstalig België ten opzichte van de COVID-19 vaccinaties

Tussentijds rapport met de eerste bevindingen

- Februari 2021 -

Onderzoeksteam – VAXCOM - UAntwerpen

Dr. Simone Krouwer

Prof. Dr. Karolien Poels

Prof. Dr. Heidi Vandebosch

Greet Hendrickx

Dr. Sara Valckx

Prof. Dr. Pierre Van Damme (MD)

vaxcom@uantwerpen.be

Colofon

Antwerpen, 2021

Auteurs:

Dr. Simone Krouwer

Prof. Dr. Karolien Poels

Prof. Dr. Heidi Vandebosch

Greet Hendrickx

Dr. Sara Valckx

Prof. Dr. Pierre Van Damme (MD)

Het overnemen van de bevindingen en grafieken uit deze publicatie is toegestaan, mits Universiteit Antwerpen duidelijk als bron wordt vermeld.

Vragen? Meer informatie over het onderzoek?

Neem contact op met de auteurs via: vaxcom@uantwerpen.be

simone.krouwer@uantwerpen.be

karolien.poels@uantwerpen.be (+32485579560)

Verwijs naar dit rapport als volgt: Krouwer, S., Poels, K., Vandebosch, H., Hendrickx, G., Valckx, S. & Van Damme, P. (2020). *Onderzoek naar de attitudes en gedragsintenties in Franstalig België ten opzichte van de COVID-19 vaccinaties*. Onderzoeksrapport. Antwerpen: Universiteit Antwerpen, Faculteit Sociale Wetenschappen, Departement Communicatiewetenschappen.

De attitudes ten opzichte van de COVID-19 vaccins in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

“Persoonlijke noodzaak van vaccineren wordt niet altijd gezien, maar voor het collectieve belang wil men alsnog het vaccin laten zetten”

Inmiddels zijn er in België diverse vaccins goedgekeurd en is men gestart met het vaccineren. Echter, het kunnen aanbieden van veilige en werkende vaccins is één ding. Het ervoor zorgen dat ook voldoende mensen de vaccins zullen laten zetten is een tweede. Door middel van wetenschappelijk gevalideerde schalen meet VAXCOM (UAntwerpen) de vaccinatiebereidheid en de factoren die hier invloed op (kunnen) hebben, om hier vervolgens de communicatie op af te stemmen. Dit rapport bevat de resultaten van een enquête naar de attitudes en gedragsintenties ten opzichte van de COVID-19 vaccins in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (afgenomen tussen 29 januari en 10 februari onder 1178 deelnemers, werving in samenwerking met onderzoeksbureau Bilendi). Dit zijn de belangrijkste resultaten

1. Het belang van vaccinatie wordt onderschreven

Van de deelnemers aan de enquête geeft 59% aan zich te laten vaccineren zodra dit mogelijk is. 21% geeft aan te twijfelen en 20% zegt zich niet te willen laten vaccineren. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt de vaccinatiebereidheid gemiddeld hoger dan in Wallonië. Van de deelnemers heeft 77% een beetje tot veel hoop dat de vaccins de huidige situatie gaan verbeteren en 72% ziet vaccineren als een effectieve strategie tegen de ziekte COVID-19. Er is veel vertrouwen in de effectiviteit van de vaccins. Bovendien denkt het overgrote gedeelte van de deelnemers dat een vaccin nodig zal zijn (ook de twijfelaars).

2. Twijfelaars hebben vooral zorgen over de effectiviteit van de vaccins en de bijwerkingen op de lange termijn

Het is dus niet zo dat de meeste twijfelaars het belang van vaccins ontkennen, maar ze worden momenteel vooral tegengehouden door zorgen over de effectiviteit en bijwerkingen van de vaccins tegen de ziekte COVID-19. Slechts een kleine meerderheid (53%) van de deelnemers uit Franstalig België is het een beetje tot zeer eens met de stelling dat de vaccins veilig zullen zijn. Ook geeft 74% van de groep twijfelaars aan zich tamelijk tot zeer ongerust te voelen over het laten vaccineren.

3. De eigen omgeving speelt een grote(re) rol

De resultaten tonen een significant verband tussen de mate waarin deelnemers denken dat hun naasten zich laten vaccineren en hun eigen vaccinatiebereidheid. Bij het maken van beslissingen rondom vaccineren speelt de eigen, directe omgeving dus een belangrijke rol. We hechten waarde aan wat de mensen in onze omgeving doen (en waarom). Bij de communicatie rondom de vaccins is het goed om gebruik te maken van lokale campagnes, rolmodellen die vertellen over hun

ervaring met vaccinaties (waarom ze zich laten vaccineren) en lokale gesprekspartners waar mensen zich mee identificeren en waar ze met vragen en bezorgdheden naartoe kunnen.

4. Deelnemers voelen zichzelf niet altijd kwetsbaar, maar willen zich wel inzetten voor het collectief

Een minderheid van de deelnemers maakt zich zorgen over het zelf oplopen van COVID-19. Ook denkt slechts 56% van alle deelnemers dat het oplopen van COVID-19 ernstige gevolgen voor henzelf zou kunnen hebben. Tegelijkertijd blijken de deelnemers wel solidair. Een meerderheid is bereid om zich te laten vaccineren om zo mensen met een zwakker immuumsysteem te beschermen. Ook gelooft de meerderheid dat we met gezamenlijk vaccineren de pandemie kunnen stoppen.

5. Conclusie: houd de hoop levend en benadruk het collectief belang én besteed voldoende aandacht aan het luisteren naar en wegnemen van bezorgdheden

Ruim 20 procent van de deelnemers geeft aan momenteel nog te twijfelen. Het valt op dat de deelnemers het belang van een oplossing zoals vaccineren wel erkennen, maar dat ze momenteel simpelweg nog te veel persoonlijke bezorgdheden hebben. Ze voelen zichzelf over het algemeen minder kwetsbaar en schatten de gevolgen van de ziekte COVID-19 voor zichzelf niet als ernstig in, maar willen zich tegelijkertijd wel inzetten voor de zwakkeren.

Het advies is om in de communicatie (1) de ernst van de ziekte COVID-19 te blijven benadrukken, (2) een goed vindbare website en / of infolijn op te zetten en te promoten waar mensen met vragen en bezorgdheden terecht kunnen, (3) gebruik te maken van lokale rolmodellen, (4) het vaccineren als een solidaire actie te promoten om de gezondheid van anderen te beschermen en (5) een hoopvol perspectief te bieden voor zodra een grote groep mensen is gevaccineerd.

Inhoud

Inhoud	5
Achtergrond onderzoek	6
Resultaten	7
1. De vaccinatiebereidheid	8
2. De gepercipieerde kwetsbaarheid	9
3. Hoop en zorgen rondom de vaccins	13
Vertrouwen in de werking van vaccins	14
Zorgen over de vaccins	18
Zorgen over potentiële bijwerkingen	19
4. Een rationele afweging?	21
5. Collectieve verantwoordelijkheid	24
6. De sociale norm: “Wat doet de rest?”	25
7. Geloof in beweringen rondom COVID-19	27
8. Gebruik van en vertrouwen in bronnen	34
Vertrouwen in de overheid	34
Vertrouwen in het advies van de dokter	35
Vertrouwen in de diverse bronnen	35
Waar halen de ondervraagde deelnemers informatie over COVID-19?	36
Nieuwsconsumptie	36
9. Overige persoonlijke factoren	39
Vaccinatiekeuze per leeftijdscategorie en geslacht	39
Conclusie	42
Welke factoren hebben de grootste invloed op de vaccinatiebereidheid?	43
Wat is essentieel voor de communicatie rondom de COVID-19 vaccinaties?	43

Achtergrond onderzoek

In aanvulling op de grote Corona-Enquête is er een uitgebreide enquête opgesteld, specifiek gericht op het meten van de vaccinatiebereidheid en de factoren die hier mogelijk invloed op kunnen hebben. De meetschalen in de enquête zijn gebaseerd op voorgaand communicatie- en gedragswetenschappelijk onderzoek naar vaccinatiebereidheid en vaccinatietwijfel (Allington, Duffy, Wessely, Dhavan, & Rubin, 2020; Betsch et al., 2018; Brewer et al., 2007; Brewer, Chapman, Rothman, Leask, & Kempe, 2017; Gerend & Shepherd, 2012; Park & Smith, 2007; Roozenbeek et al., 2020; Shapiro, Holding, Perez, Amsel, & Rosberger, 2016). Daarnaast bevat de enquête ook diverse factoren die in deze unieke situatie van een pandemie mogelijk een rol kunnen spelen, zoals de invloed van foute beweringen die veelal via (sociale) media platformen verspreid worden.

De online dataverzameling vond plaats van 29 januari – 10 februari 2021, in Wallonie en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Belangrijk om te vermelden is dat er dagelijks nieuws verspreid wordt over de verschillende vaccins en COVID-19. Dit kan altijd een impact hebben op de antwoorden van de deelnemers. Er is gebruik gemaakt van een Belgisch onderzoeksbureau (Bilendi) om 1178 deelnemers in te werven die representatief zijn op geslacht en leeftijd en variëren in opleidingsniveau, religie, woongebied en politieke voorkeur. Toch betreft het hier geen algemeen representatieve steekproef, waardoor de resultaten slechts indicatief zijn voor Franstalig België en best naast bijkomende onderzoeken en peilingen binnen deze populatie geplaatst worden om een goed beeld te krijgen.

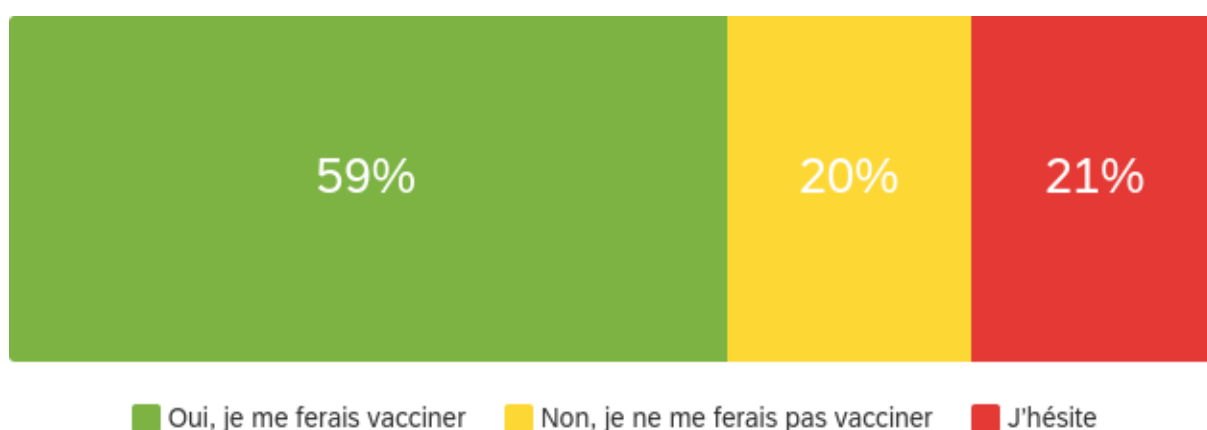
	1178 deelnemers
	48,4 procent vrouw
	29 januari – 10 februari 2021
	18 – 91 jaar

Resultaten

1. De vaccinatiebereidheid

59% van alle deelnemers uit Franstalige België geeft aan zich te willen laten vaccineren.
20% twijfelt en 21% zegt zich niet te willen laten vaccineren.

“Si vous deviez faire le choix maintenant, pensez-vous que vous serez ou ne serez pas vacciné lorsque l'occasion se présentera?”

De vaccinatiebereidheid per regio

Hieronder staat de vaccinatiebereidheid per regio aangegeven. Let wel op de kleine aantallen deelnemers voor sommige regio's.

	Brabant wallon	Hainaut	Liège	Luxembourg	Namur	Région de Bruxelles-Capitale	Total
Oui, je me ferais vacciner	58%	52%	57%	51%	58%	67%	59%
Non, je ne me ferais pas vacciner	18%	28%	22%	28%	21%	13%	20%
J'hésite	24%	20%	21%	22%	20%	20%	21%
Total (N)	114	239	238	65	118	384	100%

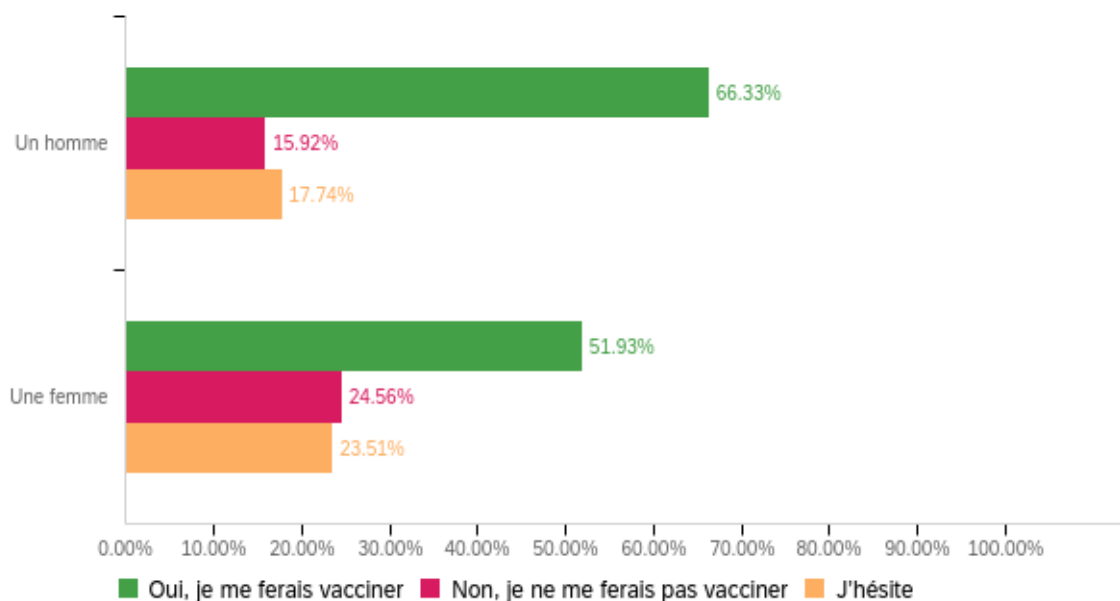
Vaccinatiebereidheid per leeftijdscategorie

	18 – 30 jaar	31 – 55 jaar	56 – 65 jaar	66+ jaar	Total
Oui, je me ferais vacciner	49,3%	46,6%	68,8%	81,5%	59,3%

Non, je ne me ferais pas vacciner	31,9%	25,5%	8,5%	6%	20%
J'hésite	18,9%	24,9%	22,8%	12,5%	21%
Total (N)	270	470	189	248	100%

Vaccinatiebereidheid en geslacht

Vrouwen twijfelen vaker over vaccineren dan mannen.

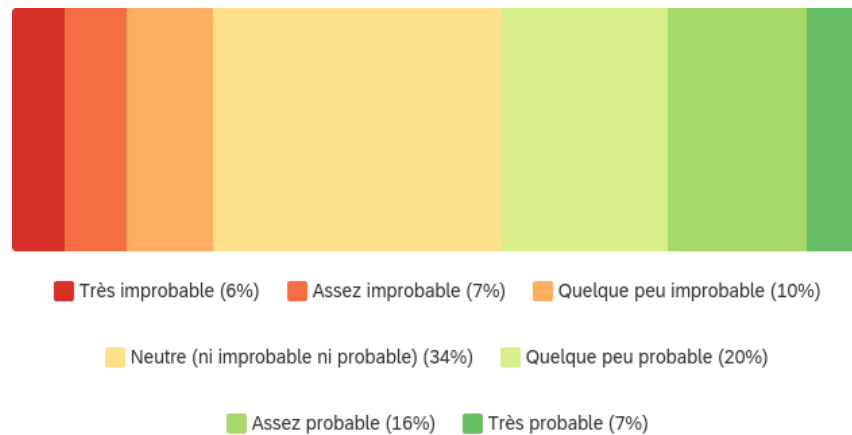

2. De gepercipieerde kwetsbaarheid

De gepercipieerde kwetsbaarheid

→ Een minderheid (43%) van de deelnemers acht de kans op het oplopen van COVID-19 een beetje tot zeer waarschijnlijk wanneer er geen inenting wordt gehaald.

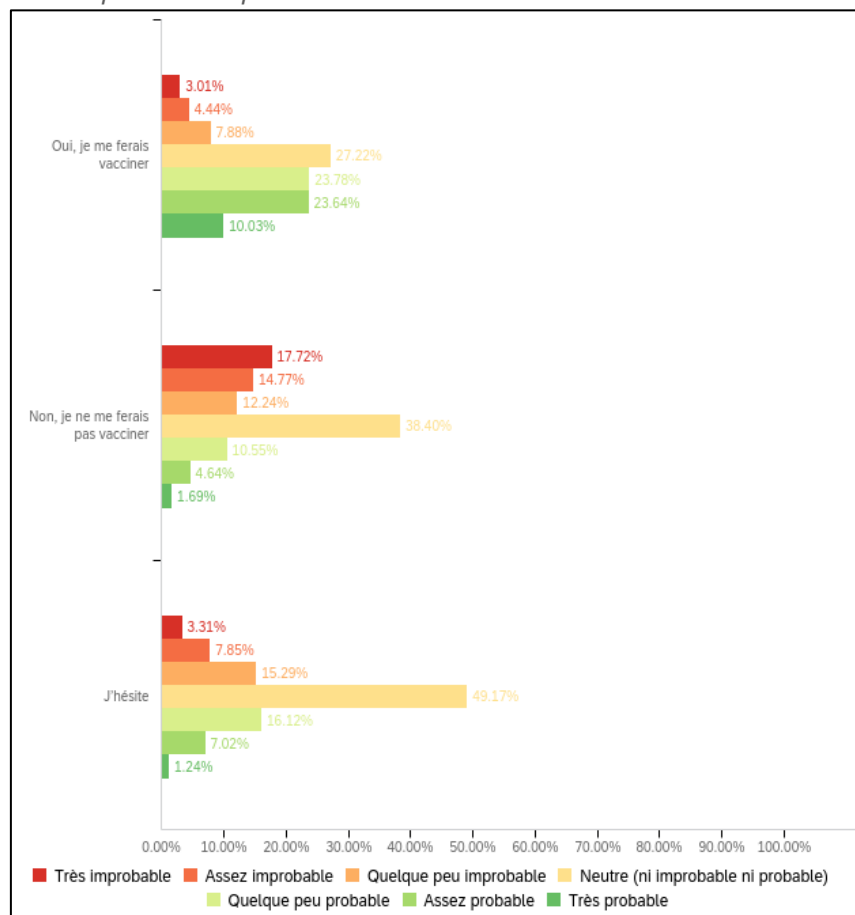
“Si vous décidez de ne pas vous faire vacciner quand ce sera possible, quelle est selon vous la probabilité que vous contractiez la COVID-19 à l'avenir?”

De analyse toont een significant verband tussen de gepercipieerde kwetsbaarheid en vaccinatiebereidheid. Vaccinatieweigeraars schatten de kans kleiner in dat ze COVID-19 oplopen wanneer ze geen vaccin nemen dan mensen die wel het vaccin willen. Onder deze groep acht slechts 6 procent van de deelnemers het tamelijk tot zeer waarschijnlijk dat ze COVID-19 oplopen als ze zich niet laten vaccineren.

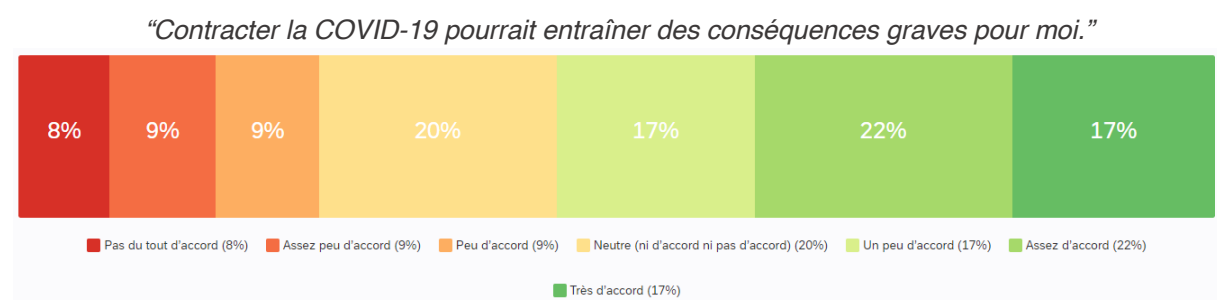
De gepercipieerde kwetsbaarheid verschilt per vaccinatiekeuzegroep

“Si vous décidez de ne pas vous faire vacciner quand ce sera possible, quelle est selon vous la probabilité que vous contractiez la COVID-19 à l'avenir?”

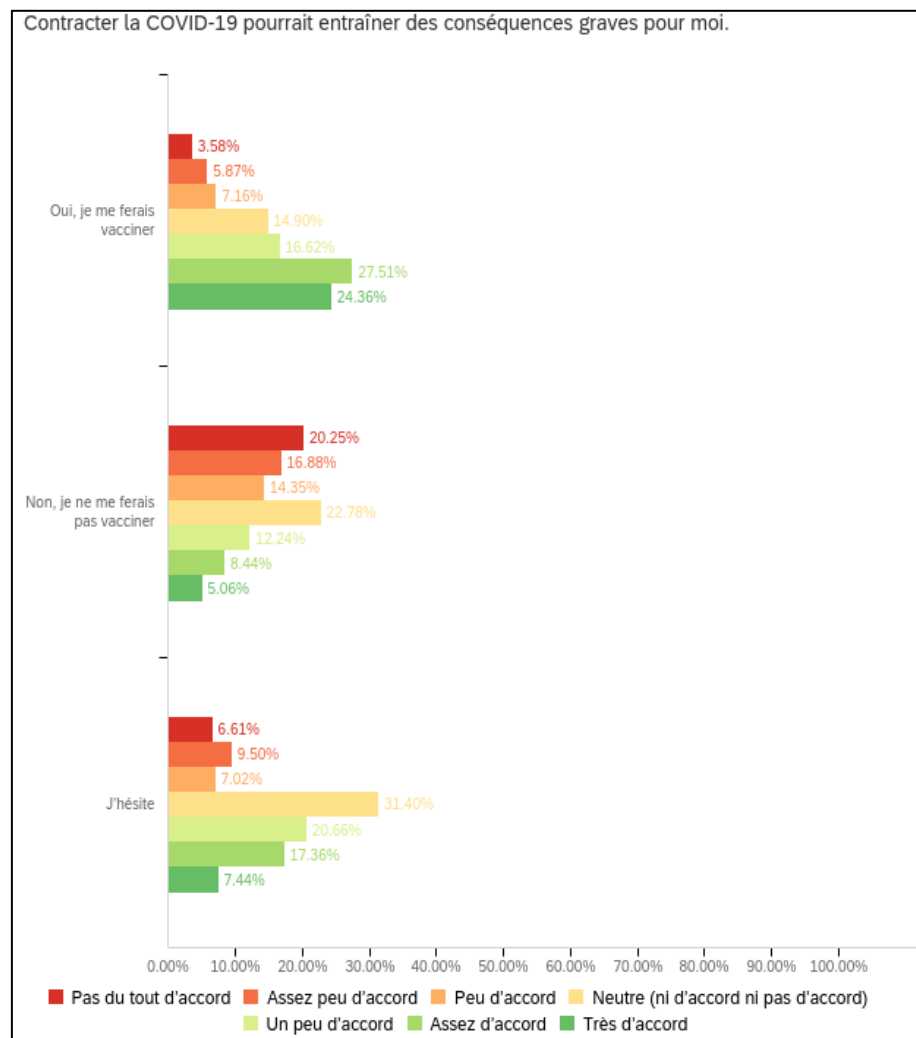

De gepercipieerde ernst van de ziekte COVID-19

Over het algemeen nemen de meeste deelnemers de ziekte COVID-19 ernstig. 56% van de deelnemers is het een beetje tot zeer sterk eens met de stelling dat het oplopen van COVID-19 ernstige gevolgen voor hem- of haarzelf heeft.

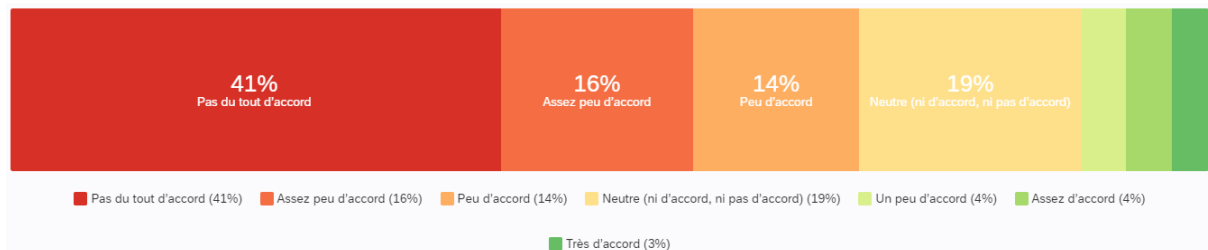
Bij de twijfelaars en weigeraars ligt de gepercipieerde ernst lager. De statistische analyses tonen echter geen significant verband tussen de gepercipieerde ernst van de ziekte voor de deelnemer zelf en de vaccinatiebereidheid.

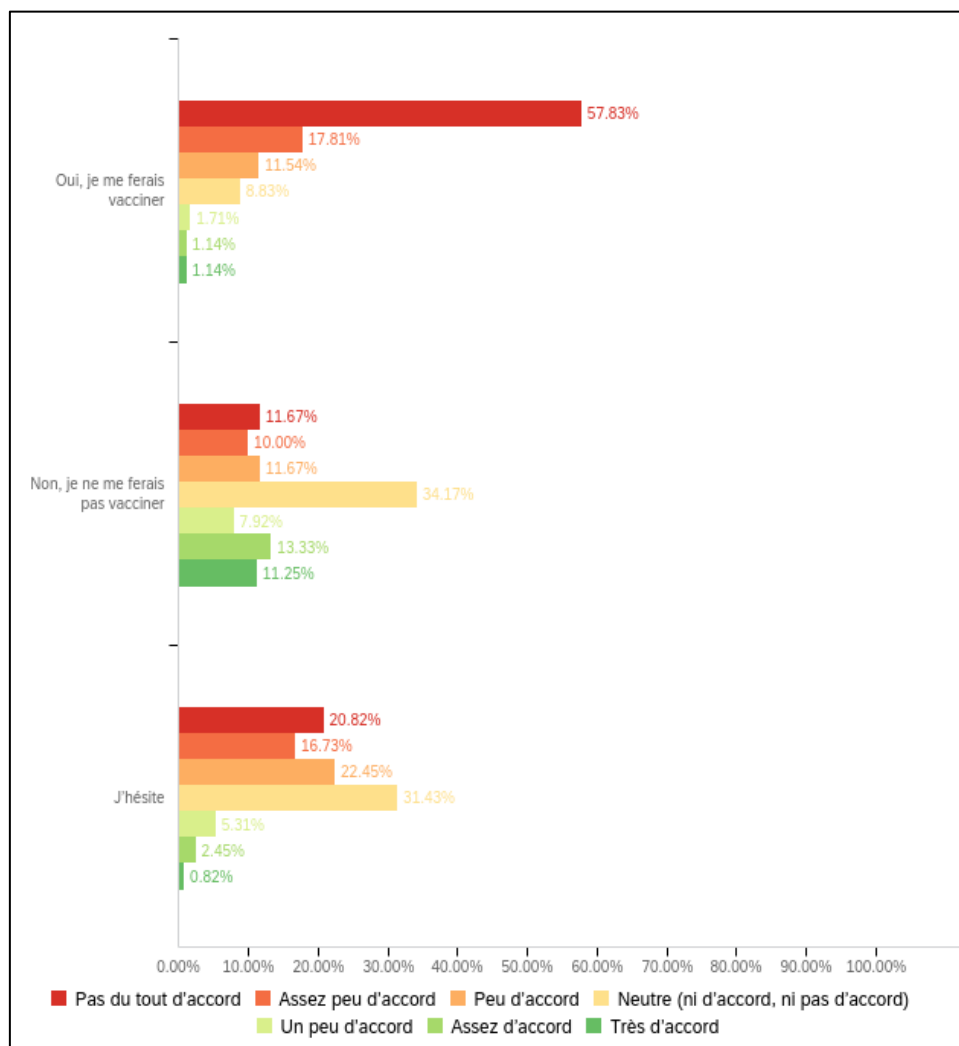
De meerderheid van de deelnemers denkt dat een vaccin wél nodig is

De meeste deelnemers geloven niet dat COVID-19 zo gevaarlijk is dat er geen vaccin nodig is. 71% is het een beetje tot zeer oneens met de stelling dat een vaccin onnodig is.

“La COVID-19 n’est pas dangereuse au point d’avoir besoin d’un vaccin”

Ook onder de twijfelaars en weigeraars is een minderheid het met de stelling eens dat een vaccin niet nodig is. Twijfelaars en weigeraars zien dus wel de noodzaak van een vaccin in, maar blijkbaar wegen de zorgen (waar twijfelaars en weigeraars hoog op scoren) in sommige gevallen nog zwaarder door.

3. Hoop en zorgen rondom de vaccins

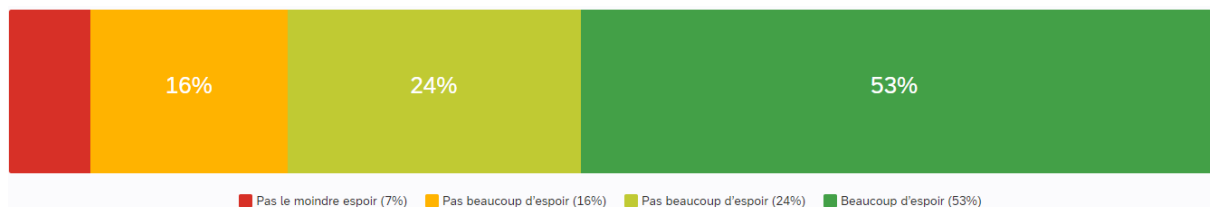
De resultaten van de statistische analyse tonen dat zowel de mate waarin de deelnemers hoopvol zijn als de mate waarin ze zich zorgen maken over de toekomstige vaccinaties in verband staan met de vaccinatiebereidheid.

Hoop

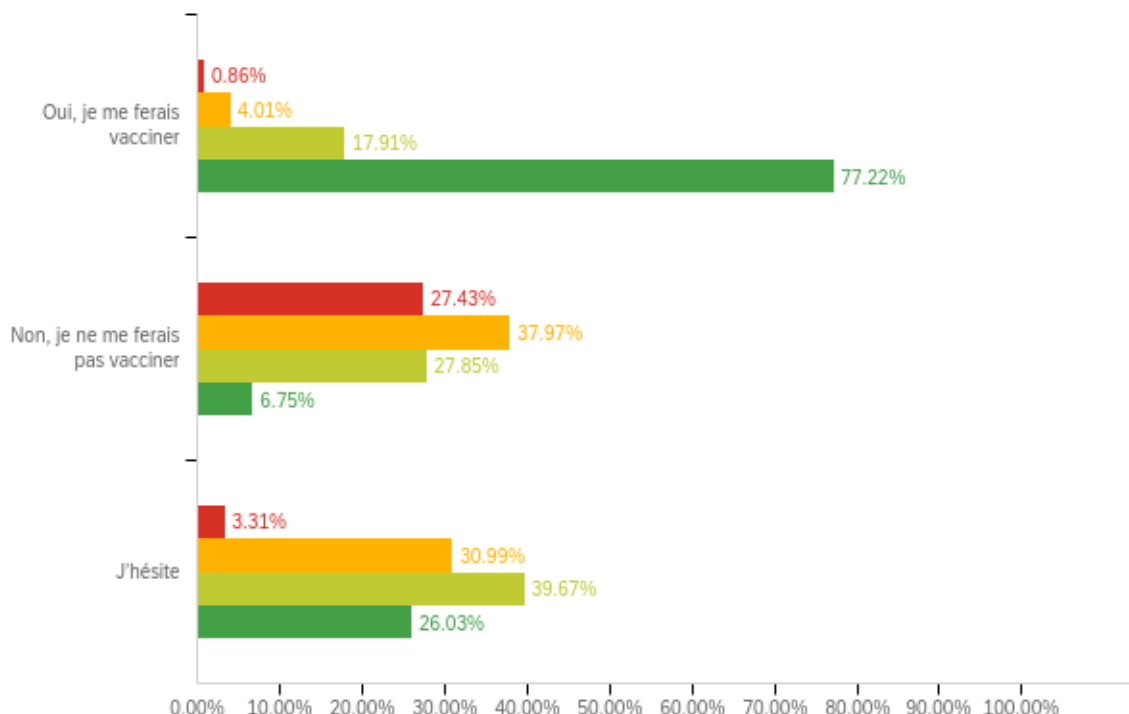
De meeste deelnemers zijn erg hoopvol over de vaccins

77% van de deelnemers heeft een beetje tot veel hoop dat vaccinaties de situatie gaan verbeteren.

“ Dans quelle mesure espérez-vous que la vaccination contre la COVID-19 améliorera votre situation actuelle?”

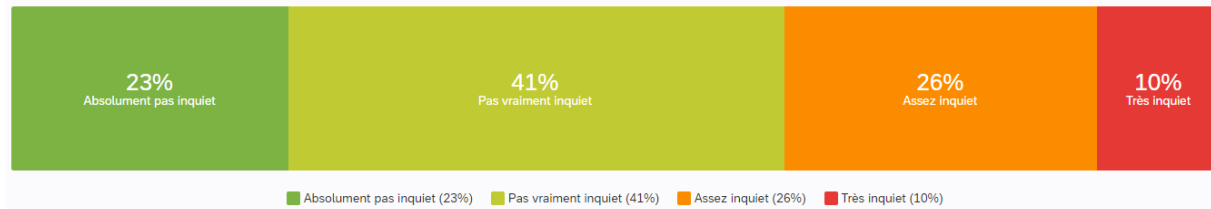
De vaccinatieweigeraars zijn een stuk minder hoopvol dan de deelnemers die aangaven zich wel te willen laten vaccineren. Een meerderheid van de twijfelaars is nog wél hoopvol over de vaccins. Die hoop onder twijfelaars levend houden is belangrijk.

Zorgen

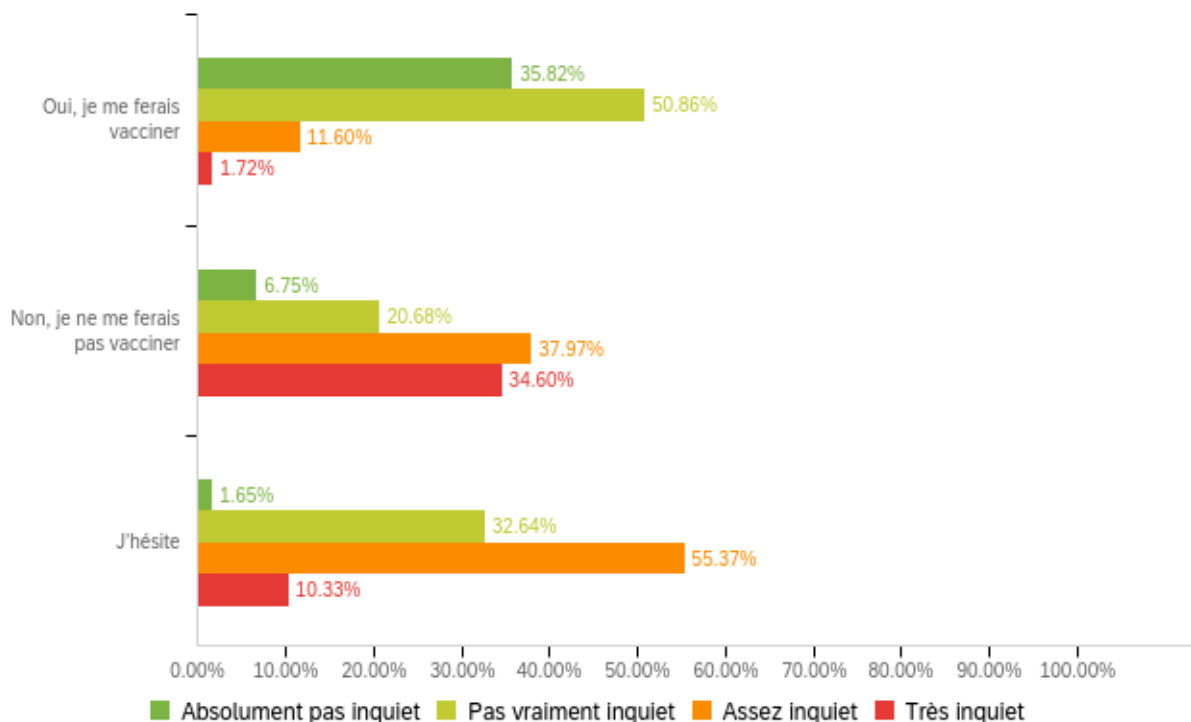
36% van de deelnemers voelt zich tamelijk tot zeer ongerust wanneer ze nadenken over het laten zetten van een vaccin

“Hoe ongerust voel je je als je nadenkt over het laten zetten van een vaccin tegen COVID-19?”

De zorgen zijn een stuk hoger onder de twijfelaars en weigeraars.

Van de ondervraagde deelnemers die zeggen zich **niet** te willen laten vaccineren, geeft **72%** aan zich **tamelijk tot zeer ongerust** te voelen over het laten zetten van een vaccin tegen COVID-19. Van de **twijfelaars** maakt **65%** zich tamelijk tot zeer ongerust. De deelnemers die zich **wel** willen laten vaccineren hebben deze gevoelens van onrust een stuk minder (slechts 13% is tamelijk tot zeer ongerust). Naast de hoop levend houden, is het belangrijk de ongerustheid tegemoet te komen en weg te nemen.

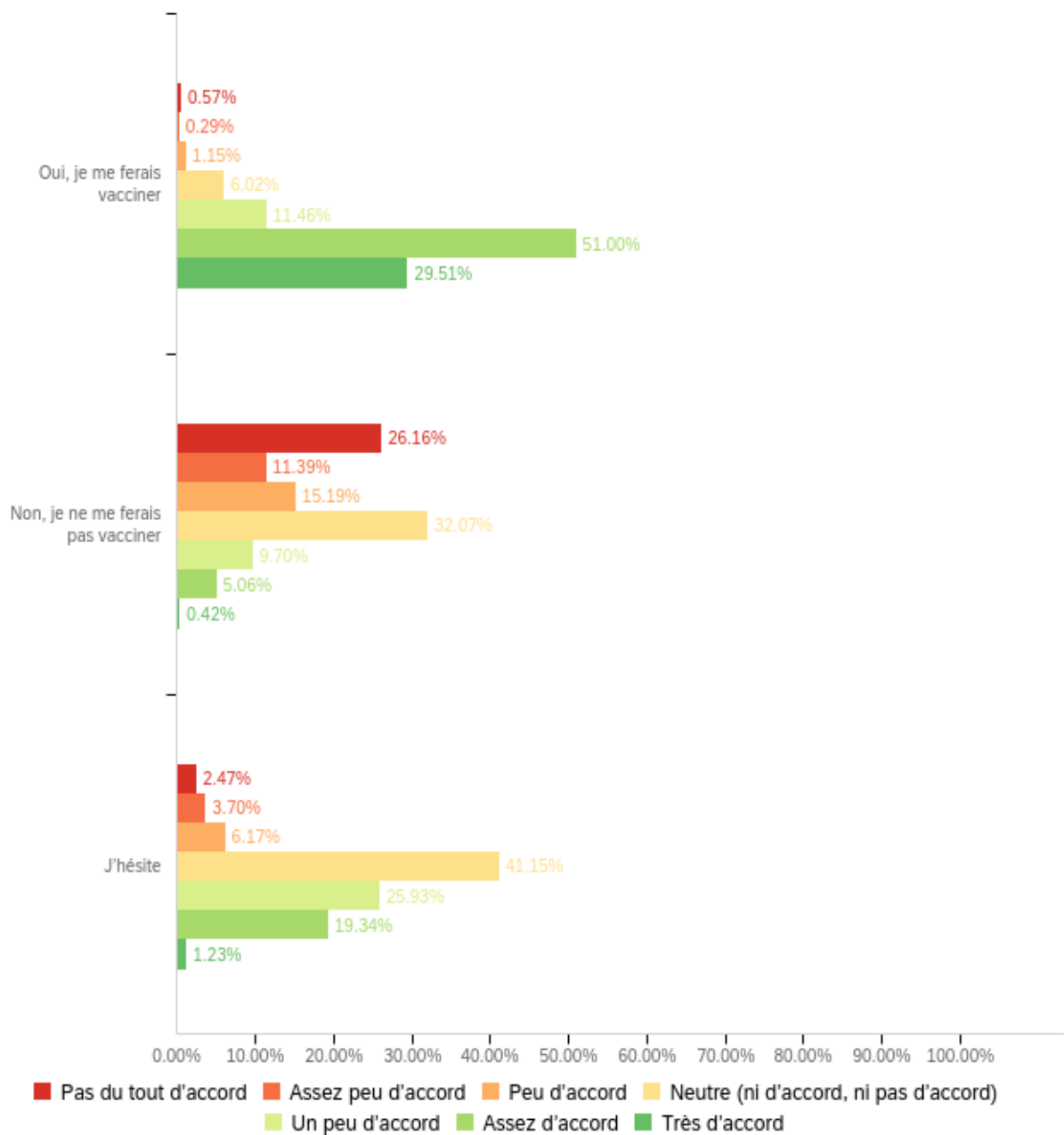
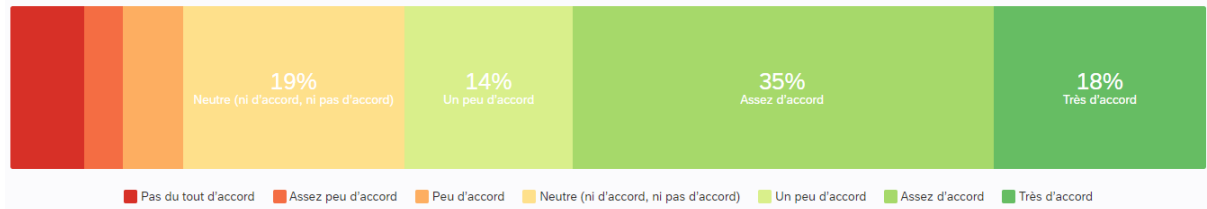
Vertrouwen in de werking van vaccins

Bescherming door vaccinatie

67% is het er een beetje tot zeer mee eens dat een vaccinatie bescherming zal bieden tegen de ziekte COVID-19. Maar: er zijn grote verschillen. Van de weigeraars is slechts 15% het een

beetje tot zeer eens met de stelling dat vaccineren bescherming zal bieden, dit verschilt in grote mate met de twijfelaars, waarbij 46% hier wel mee eens is en bovendien ook 41% 'neutraal' antwoordt.

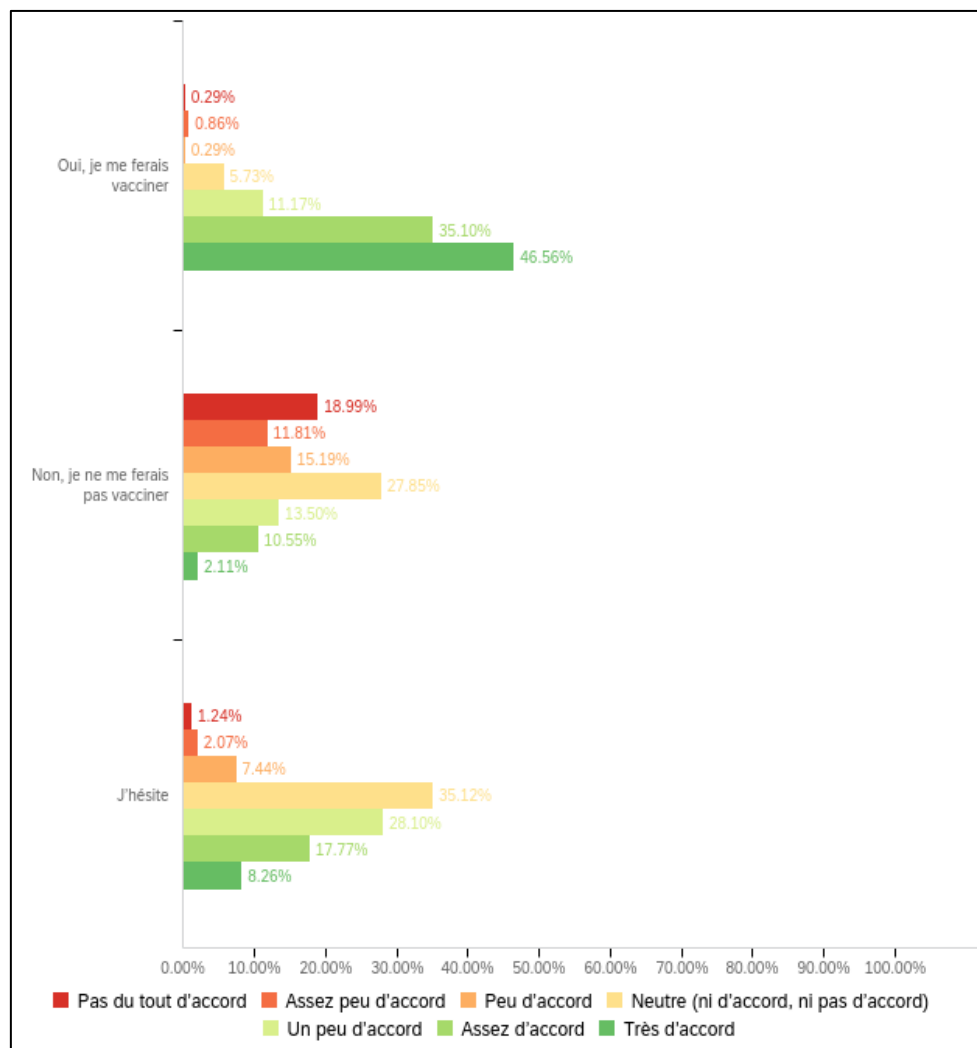
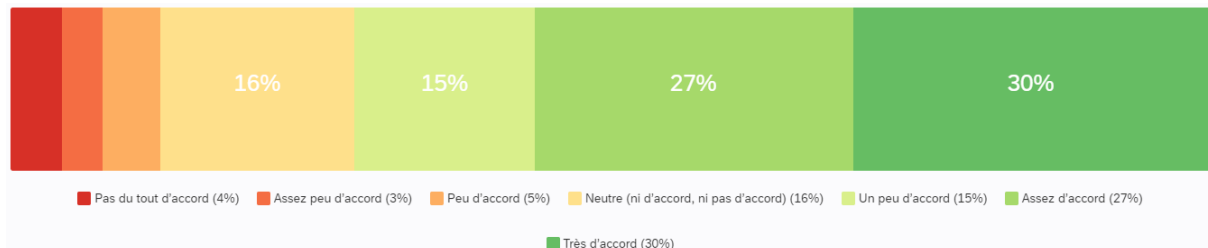
"La vaccination me protégera contre la COVID-19"

Effectiviteit van vaccineren als strategie tegen de ziekte COVID-19

72% van de deelnemers is het er een beetje tot zeer mee eens dat vaccineren een effectieve strategie tegen COVID-19 is. Van de twijfelaars is 53% het ermee eens dat vaccineren een effectieve strategie is. Slechts 26% van de weigeraars is het (een beetje tot zeer) eens met de stelling dat vaccineren een effectieve strategie is.

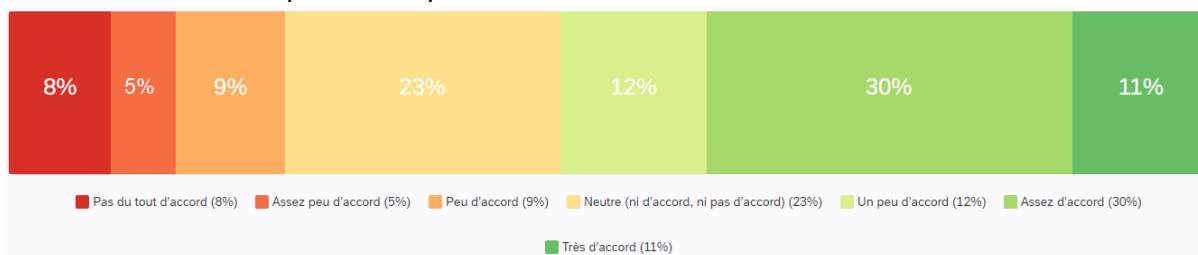
“La vaccination constitue une stratégie efficace pour lutter contre la COVID-19”

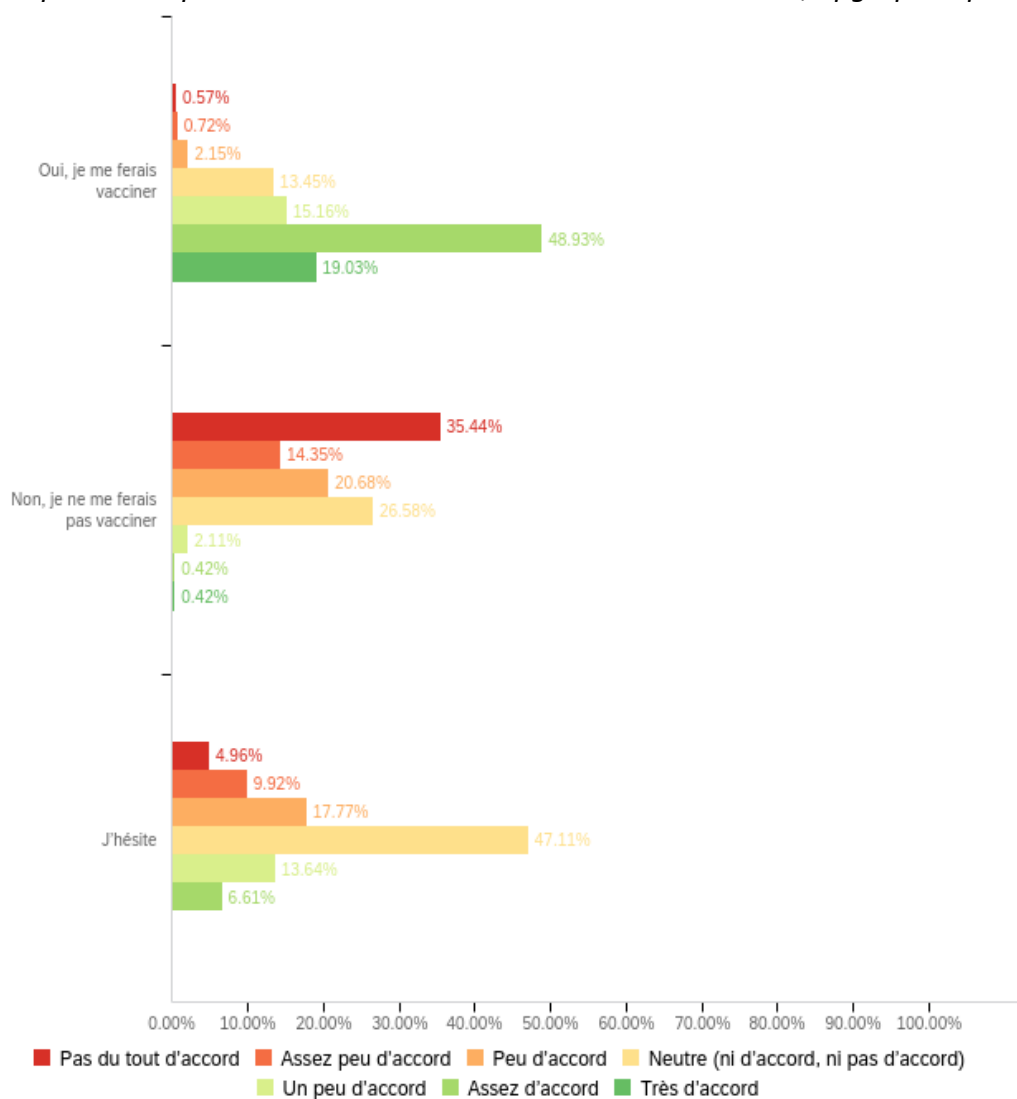
Vertrouwen in de veiligheid van vaccins

53% is een beetje tot zeer overtuigd dat de COVID-19 vaccins veilig zijn. Opnieuw zien we hier zeer grote verschillen tussen de groepen die zich wel of niet laten vaccineren. Van de weigeraars is slechts 3% een beetje tot zeer overtuigd van de veiligheid. Van de twijfelaars is ongeveer 20% hiervan overtuigd. De analyses tonen dat dit gebrek aan vertrouwen negatief correleert met vaccinatiebereidheid.

“Je suis persuadé que les vaccins contre la COVID-19 seront sûrs”

“Je suis persuadé que les vaccins contre la COVID-19 seront sûrs”, opgesplitst per groep

Zorgen over de vaccins

De hoop onder de ondervraagde deelnemers is over het algemeen hoog, evenals het vertrouwen dat de vaccins een oplossing kunnen bieden voor de pandemie. Tegelijkertijd zien we wel diverse bezorgdheden terugkomen. De twijfelaars en weigeraars zijn een stuk bezorgder dan de mensen die zeggen zich te willen laten vaccineren.

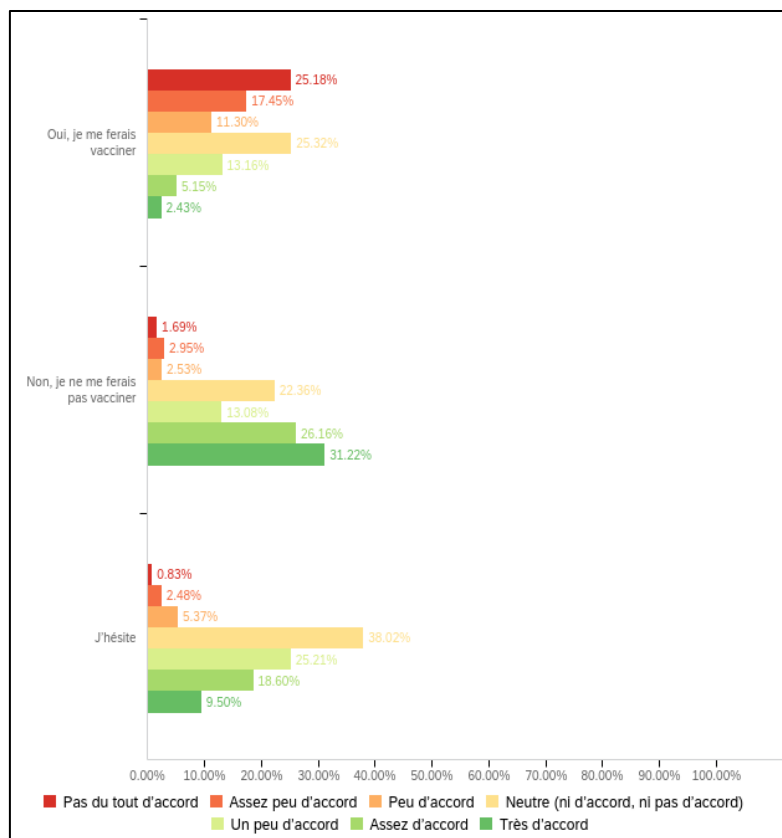
Denken de ondervraagde deelnemers dat nieuwe vaccins meer risicovol zijn?

Van de deelnemers is 38% het een beetje tot zeer sterk eens met de stelling dat nieuwe vaccins met meer risico's gepaard gaan.

“Les nouveaux vaccins comportent davantage de risques que les vaccins utilisés depuis plus longtemps.”

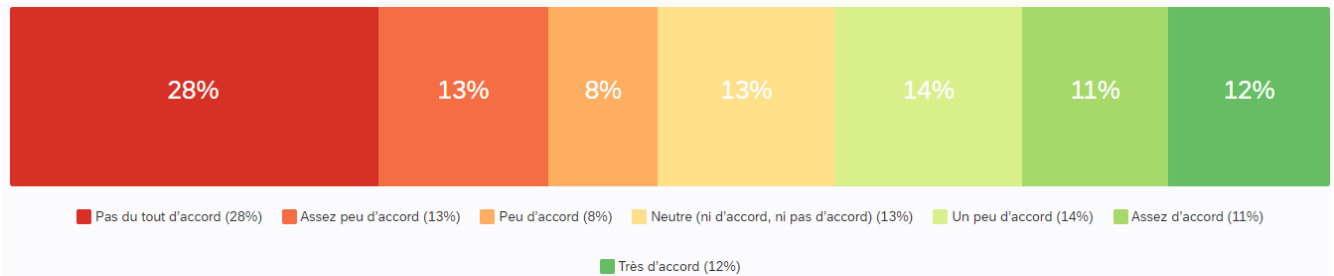
Twijfelaars en weigeraars zijn het vaker eens met de stelling dat nieuwe vaccins risicovoller zijn. Van de weigeraars is 83% het eens met de stelling dat nieuwe vaccins risicovoller zijn.

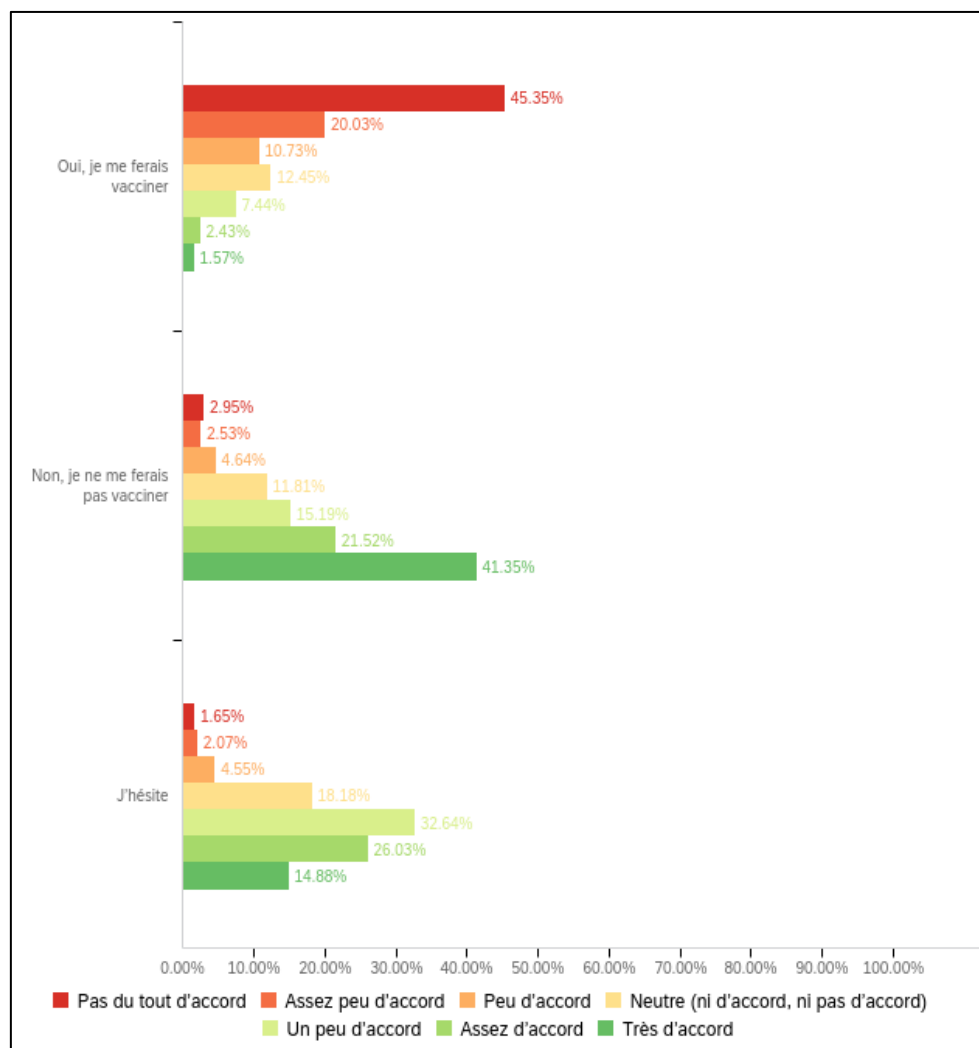
Zorgen over potentiële bijwerkingen

37% van de deelnemers is het een beetje tot zeer eens met de stelling dat angst voor potentiële bijwerkingen een belemmering vormt om het vaccin te laten zetten.

“Mes doutes quant à la sécurité des vaccins m’empêchent de me faire vacciner.”

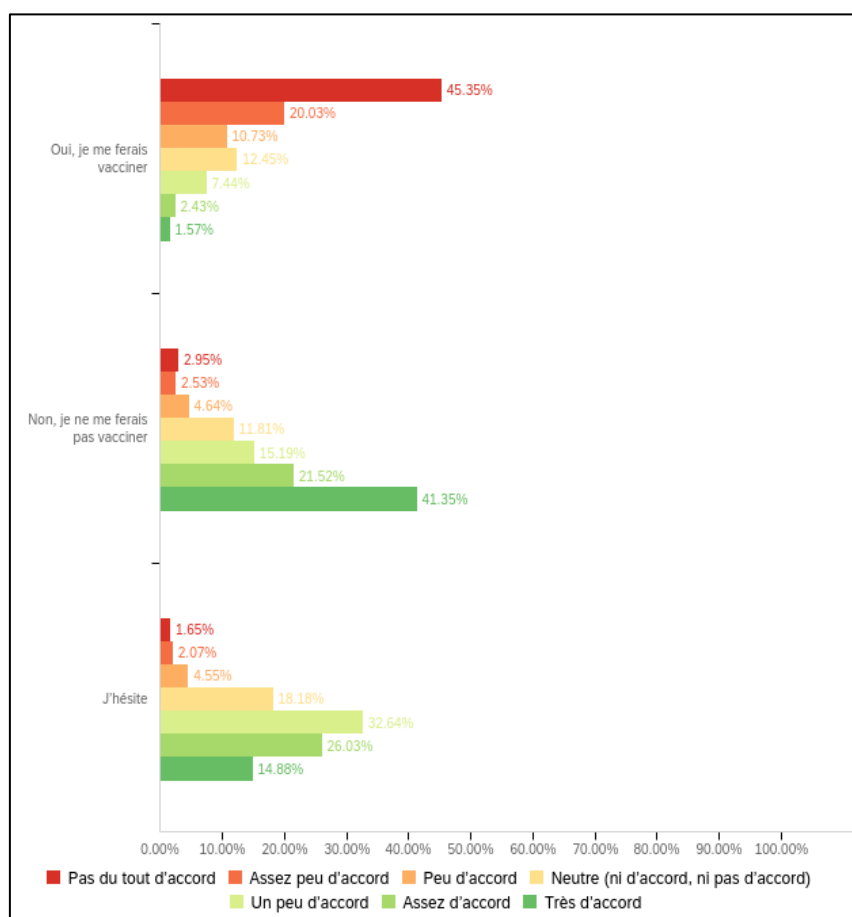
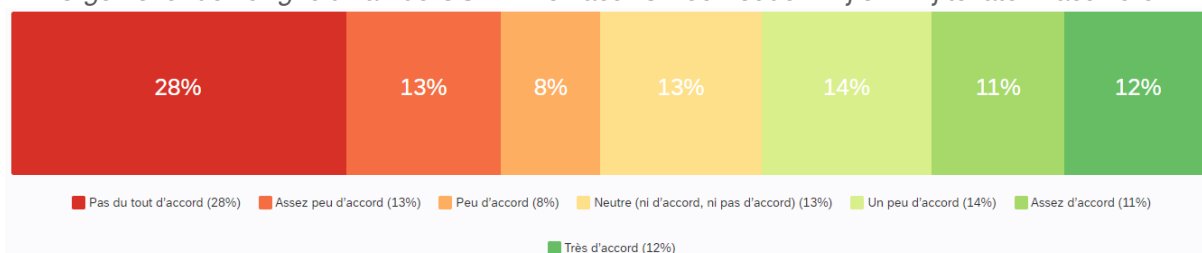
Van de mensen die zich willen laten vaccineren is slechts 11% het een beetje tot zeer eens met deze stelling. Echter, de zorgen liggen een heel stuk hoger onder de twijfelaars en weigeraars 78%).

Zorgen over de veiligheid van de vaccins

We zien eenzelfde patroon terug bij de zorgen over de veiligheid van de vaccins. 37% van de deelnemers is het een beetje tot zeer sterk met de stelling eens dat zorgen over de veiligheid van de vaccins een belemmering vormen om een vaccin te laten zetten. Onder de ondervraagde deelnemers die zich laten vaccineren is dit slechts 11%, maar onder de weigeraars loopt dit op naar 78%.

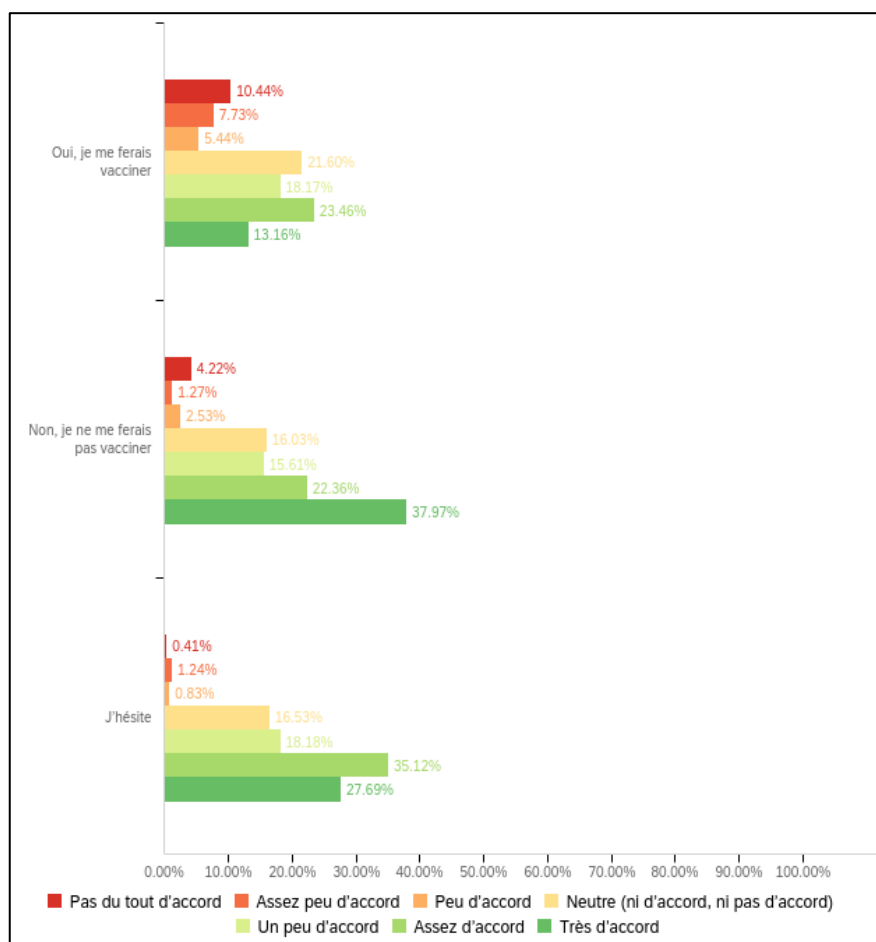
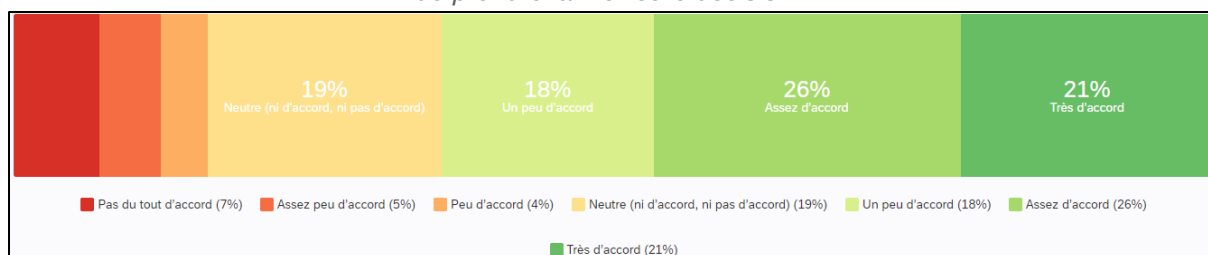
“Zorgen over de veiligheid van de COVID-19 vaccins weerhouden mij om mij te laten vaccineren”

4. Een rationele afweging?

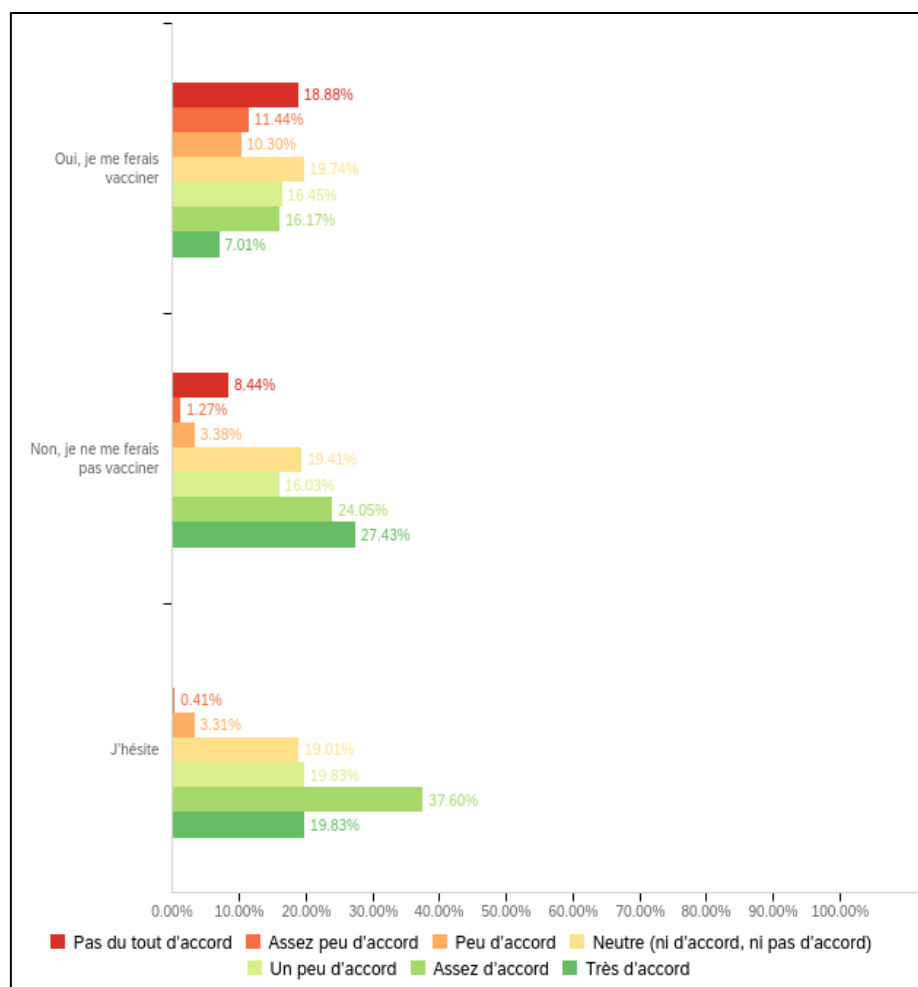
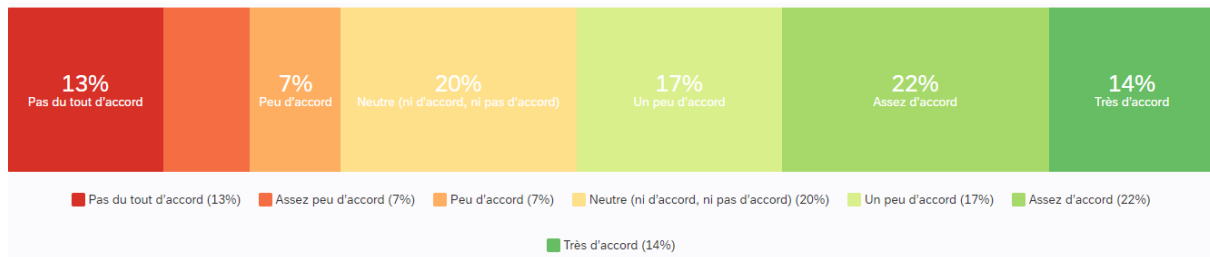
65% van de deelnemers geeft aan een afweging te maken tussen de voordelen en risico's bij het maken van de keuze om wel of niet te vaccineren. De deelnemers die zeggen zich sowieso te laten vaccineren zijn (logischerwijs) minder bezig met deze afweging van voordelen en nadelen.

“Lorsque j'envisagerai de me faire vacciner ou non, j'évaluerai tous les avantages et les risques afin de prendre la meilleure décision”

53% van de deelnemers geeft aan goed na te denken of het voor henzelf nodig is om de vaccins te laten zetten. De twijfelaars en weigeraars zijn meer bezig met het belang voor henzelf dan de mensen die zich sowieso laten vaccineren.

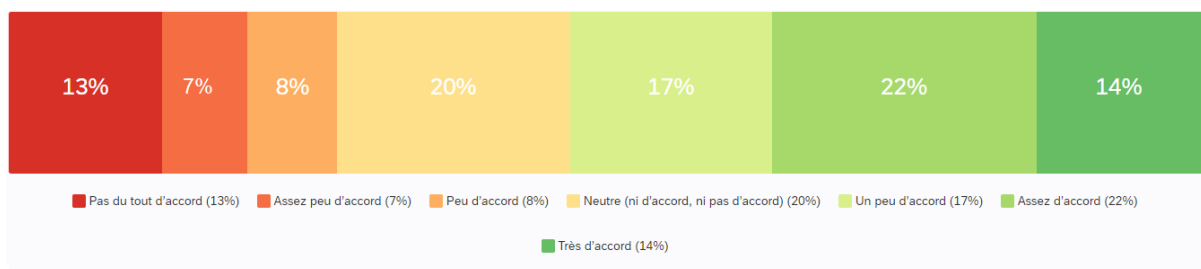
“Je réfléchirai bien si la prochaine vaccination est nécessaire pour moi.”

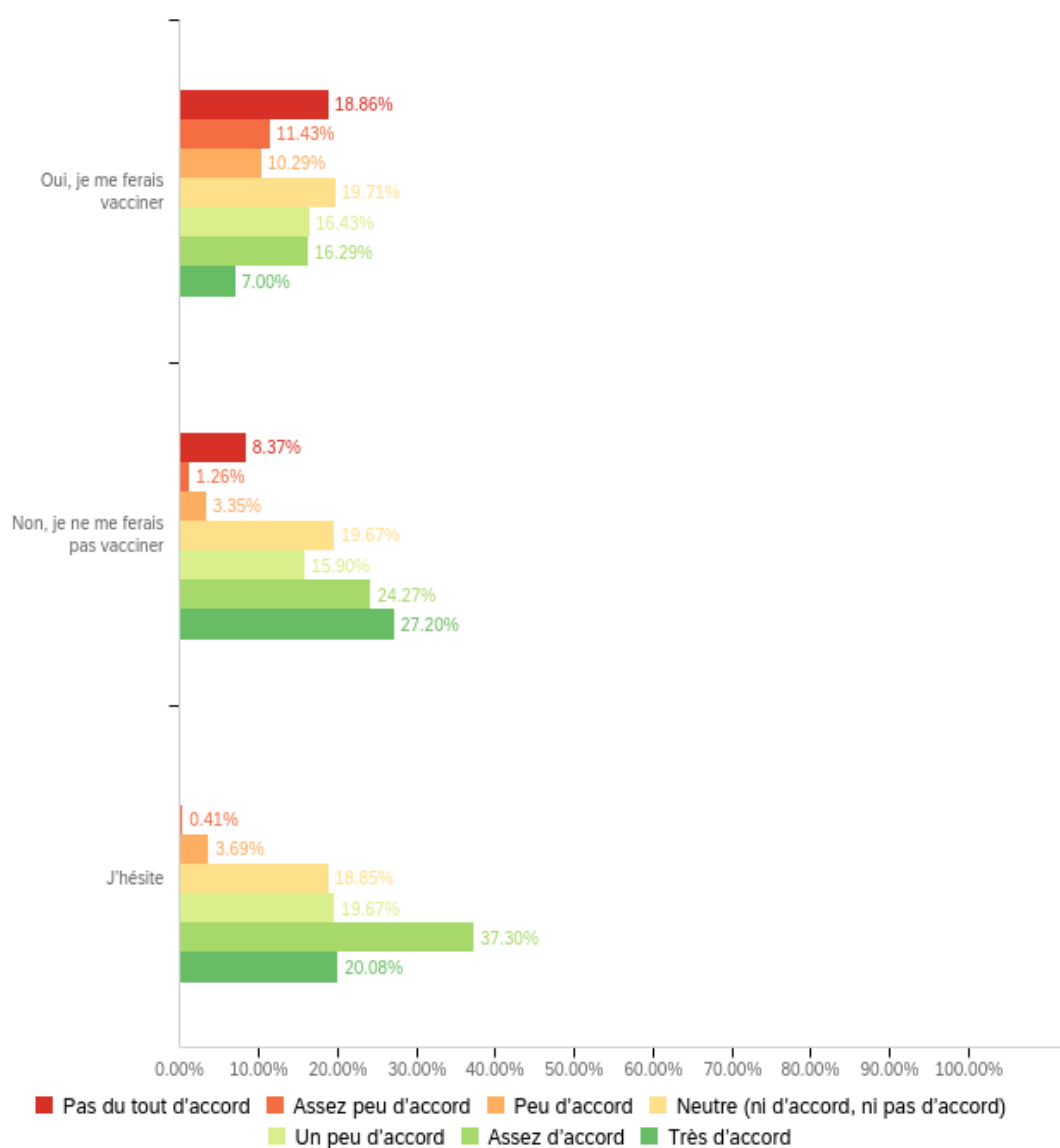
Het belang van informatie over de inhoud en werking van vaccins

Voor 54% van de deelnemers is het belangrijk om volledig te begrijpen hoe de vaccins werken, alvorens het vaccin wordt gehaald.

“Il est important pour moi de comprendre totalement le contenu et le fonctionnement d'un vaccin avant de me faire vacciner.”

De twijfelaars en de weigeraars hechten een stuk meer belang aan informatie over de inhoud en werking van de vaccins. Het is belangrijk om aan deze verschillende informatiebehoeftes tegemoet te komen.

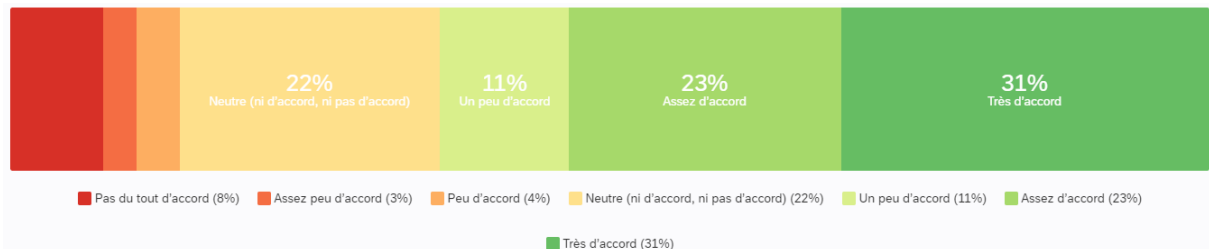

5. Collectieve verantwoordelijkheid

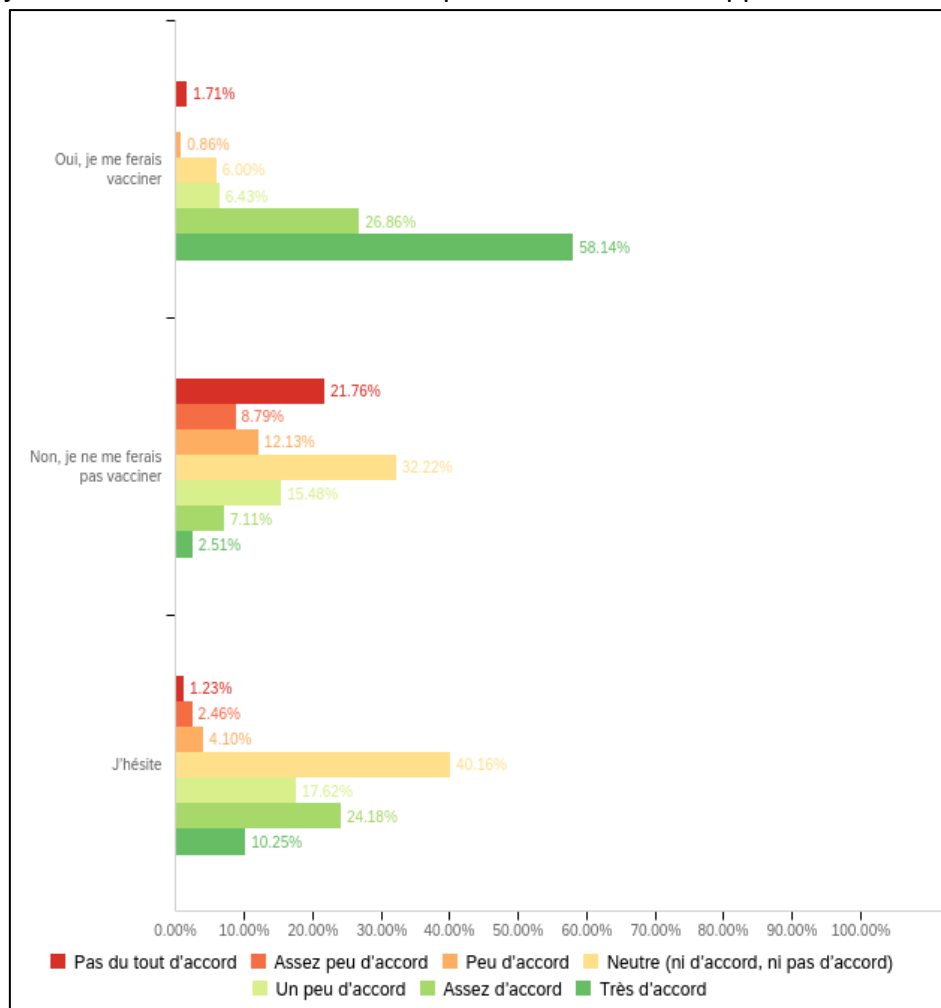
Een meerderheid van de deelnemers ziet het collectieve belang van het laten zetten van een vaccin en wil hier ook aan bijdragen.

65% is het een beetje tot zeer eens met de stelling dat vaccineren een collectieve actie is, waarmee we de verspreiding van het virus kunnen stoppen.

“Je souhaite me faire vacciner afin de protéger également les personnes immunodéprimées contre le SARS-CoV2”

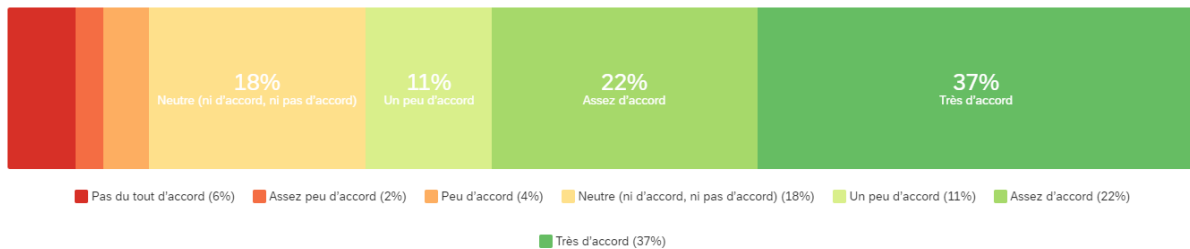

De resultaten tonen dat ook een meerderheid van de twijfelaars er geloof in heeft dat we gezamenlijk door middel van vaccineren de pandemie kunnen stoppen.

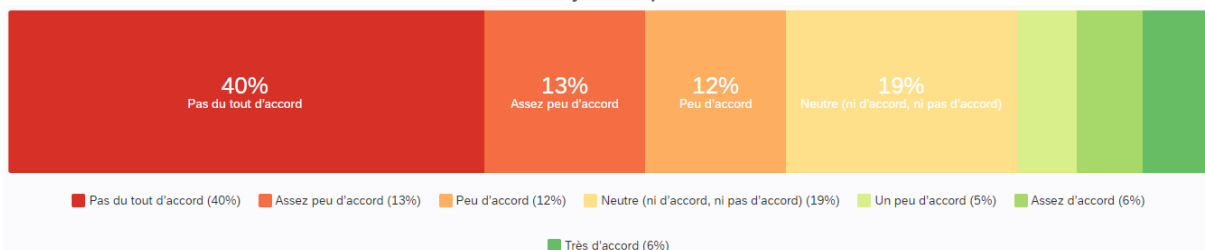
70% van de deelnemers gaf aan zich te willen vaccineren om mensen met een zwak immuunsysteem te kunnen beschermen

“La vaccination est une action collective grâce à laquelle nous stoppons la propagation du virus SARS-CoV2 en créant une immunité collective.”

De meerderheid van de ondervraagde deelnemers is solidair. De meeste (65 procent) van de deelnemers zijn het (zeer) oneens met de stelling dat wanneer iedereen gevaccineerd wordt, zij zelf geen vaccin meer hoeven te halen.

“Si tout le monde se fait vacciner, je n'ai plus l'utilité de me faire vacciner.”

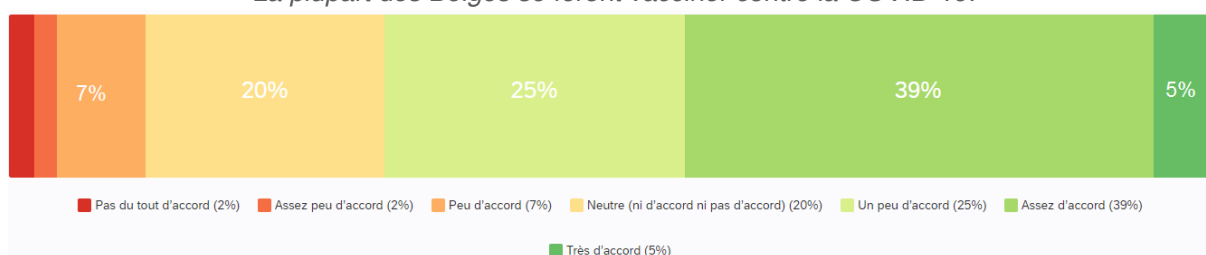
De mensen die aangeven zich niet te willen laten vaccineren of twijfelen over de vaccinaties scoren lager op het denken vanuit het collectieve belang.

6. De sociale norm: “Wat doet de rest?”

Verwachte vaccinatiebereidheid in België in het algemeen

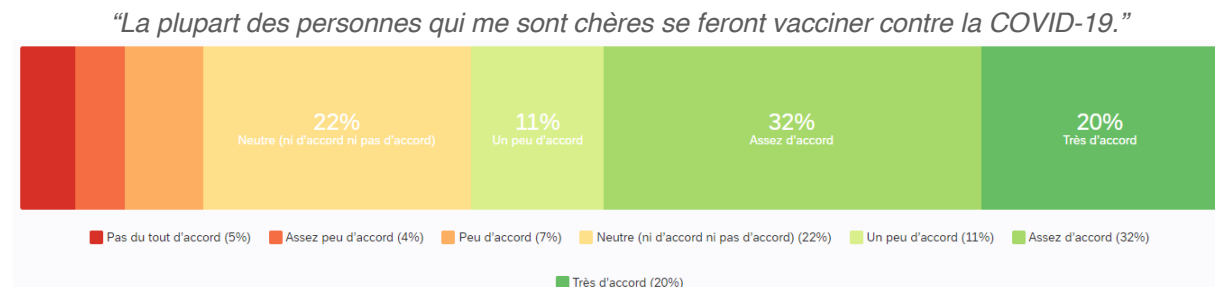
De deelnemers zijn er nog niet van overtuigd dat de meeste Belgen zich zullen laten vaccineren. Slechts 5 procent is het zeer eens met de stelling dat de meeste Belgen zich laten vaccineren. Er is echter geen significant verband tussen de gepercipieerde sociale norm en de vaccinatiebereidheid.

“La plupart des Belges se feront vacciner contre la COVID-19.”

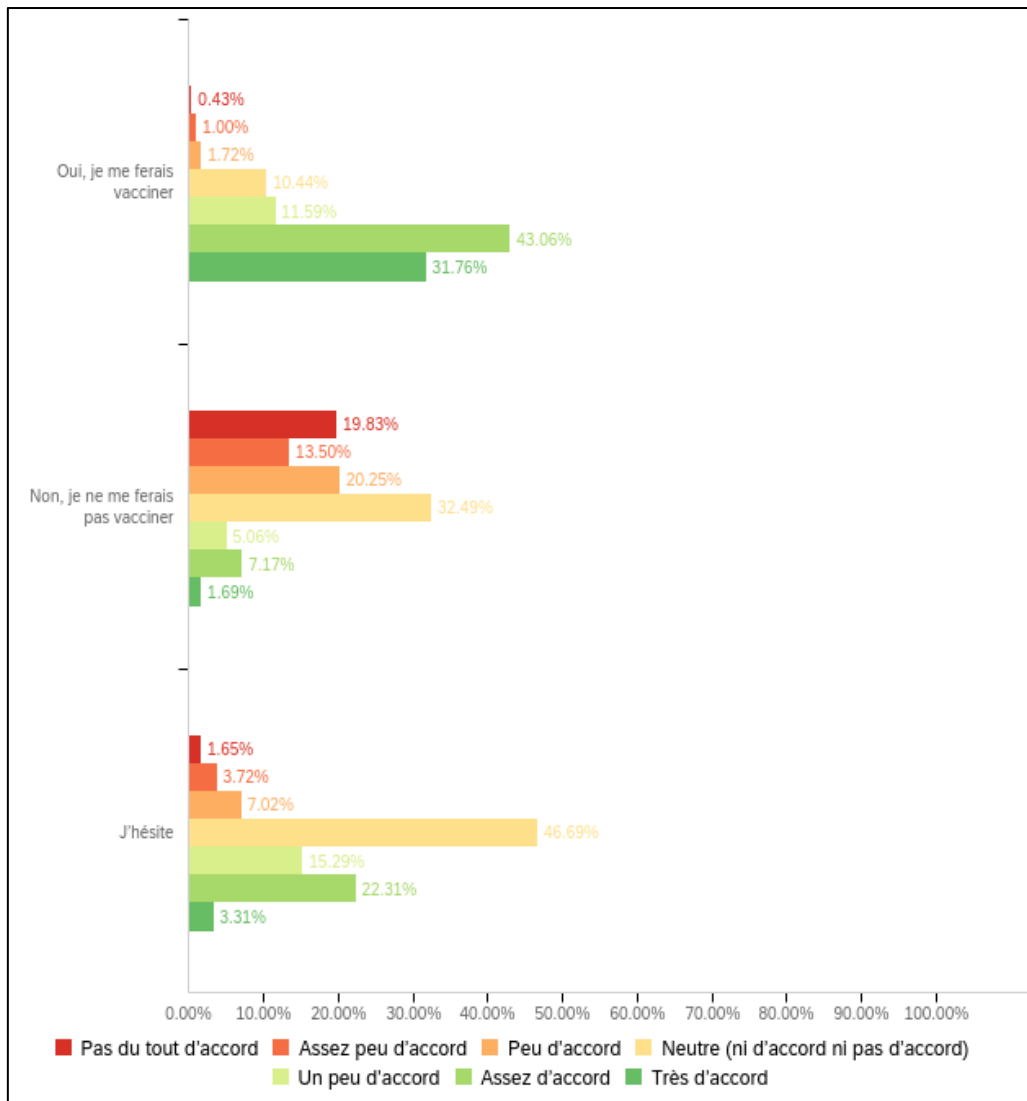

De verwachte vaccinatiebereidheid in de eigen omgeving

Deelnemers zijn er vaker volledig van overtuigd dat dierbaren in hun directe omgeving zich zullen laten vaccineren (20% is het hier volledig mee eens). De gepercipieerde vaccinatiebereidheid van personen in de directe omgeving vertoont wel een sterk positief verband met de eigen vaccinatiebereidheid, zo tonen de analyses. Voor de vaccinatiecampagne kan het daarom belangrijk zijn om in te zetten op een positieve beïnvloeding in de directe omgeving.

De verschillen tussen deelnemers die zich wel of niet willen laten vaccineren of twijfelen, zijn groot wanneer we kijken naar de perceptie van de eigen omgeving. 31.76% van de deelnemers die zich wil laten vaccineren is het zeer eens met de stelling dat de eigen omgeving zich laat vaccineren. Dit percentage daalt naar respectievelijk 3.31% en 1.69% onder de deelnemers die twijfelen, of die zeggen zich niet te laten vaccineren. Onder twijfelaars zijn mensen wel vaker een beetje overtuigd dat de omgeving zich laat vaccineren (maar nog niet volledig). Het is belangrijk om die overtuiging te versterken.

1. Geloof in beweringen rondom COVID-19

Bekendheid beweringen rondom COVID-19

In hoeverre zijn deelnemers diverse (foute) beweringen over COVID-19 tegengekomen?

“Une série de pensées ou opinions circulent autour du virus SARS-CoV2 et les vaccins contre la COVID-19. Pour chacune des cinq "théories" suivantes, indiquez si vous y avez déjà été confronté.”

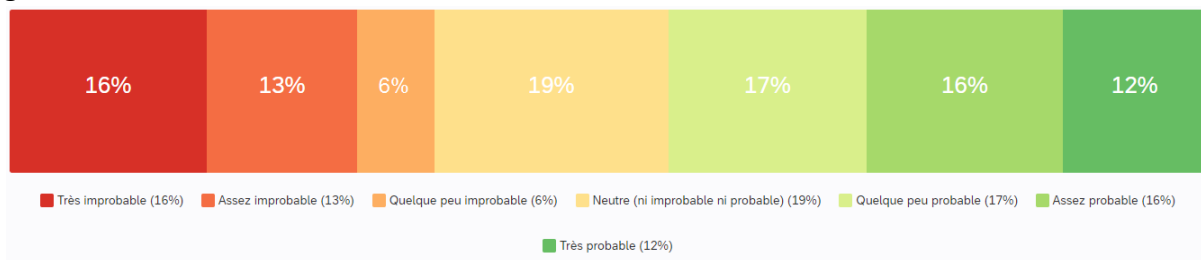
Ja, deze ben ik ergens tegengekomen

Le coronavirus a probablement été créé dans un labo	79,71%
De symptomen die de meeste mensen aan dit coronavirus linken, worden eigenlijk veroorzaakt door straling van het nieuwe 5G netwerk.	23,77%
Het aantal mensen dat doodgaat aan dit coronavirus wordt opzettelijk door de overheid overdreven.	61,71%
De huidige pandemie is onderdeel van een wereldwijde poging om alle mensen te vaccineren, of ze het nu willen of niet.	44,06%
Er is geen hard bewijs dat dit coronavirus bestaat.	34,38%
Les vaccins contre la COVID-19 rendent les femmes stériles.	15,37%
La nouvelle technologie d'ARNm, utilisée pour les vaccins de Pfizer et Moderna, entre autres, nuit à votre santé à long terme en provoquant des maladies auto-immunes.	36,25%

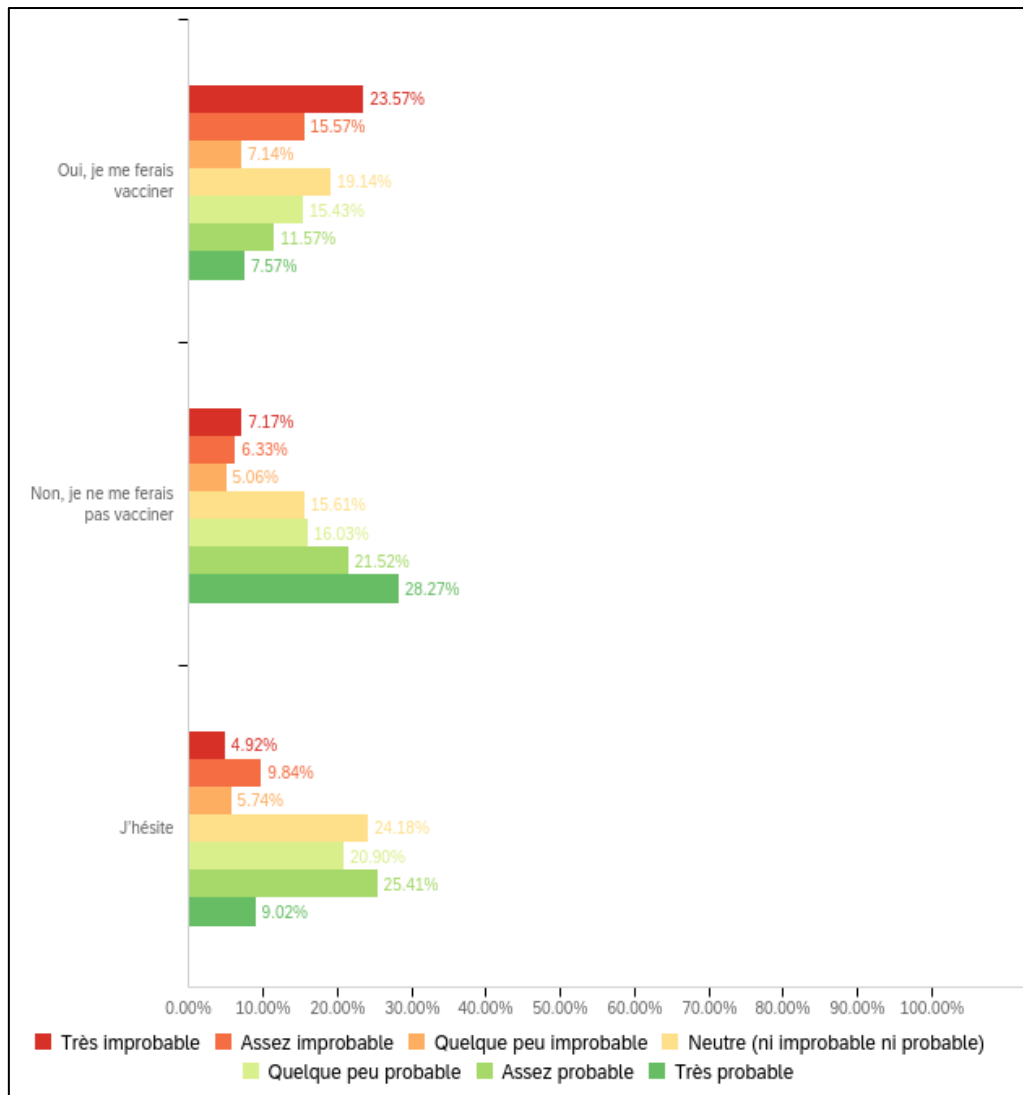
Geloof in beweringen rondom COVID-19

Stelling: “Le coronavirus a probablement été créé dans un labo”

De bewering dat het coronavirus in een lab is gemaakt wordt van alle beweringen het vaakst geloofd. 45% acht de kans een beetje tot zeer waarschijnlijk dat het coronavirus in een lab is gemaakt

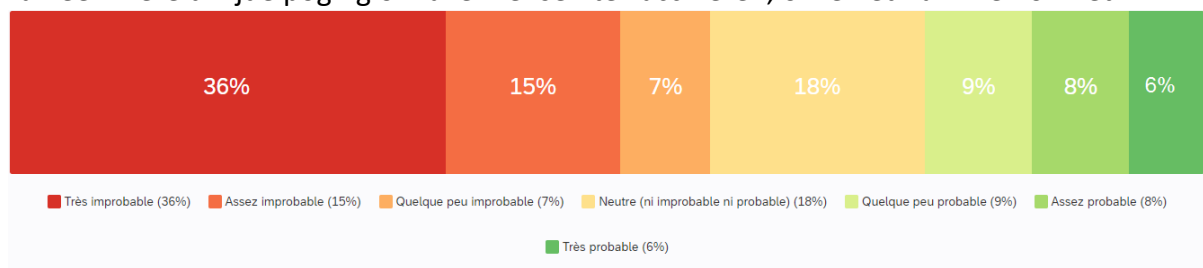

In alle groepen zijn er wel mensen die deze bewering een beetje tot zeer waarschijnlijk achten. Van de mensen die zich wel willen laten vaccineren, acht bijvoorbeeld nog altijd 35 procent het een beetje tot zeer waarschijnlijk dat het coronavirus in een lab is gemaakt. Bij de mensen die zich niet laten vaccineren, is dit ruim 65 procent.

Stelling: “La pandémie actuelle s’inscrit dans une tentative mondiale de vacciner la population entière, qu’elle le souhaite ou non”

23% acht de kans een beetje tot zeer waarschijnlijk dat de huidige pandemie onderdeel is van een wereldwijde poging om alle mensen te vaccineren, of ze het nu willen of niet.

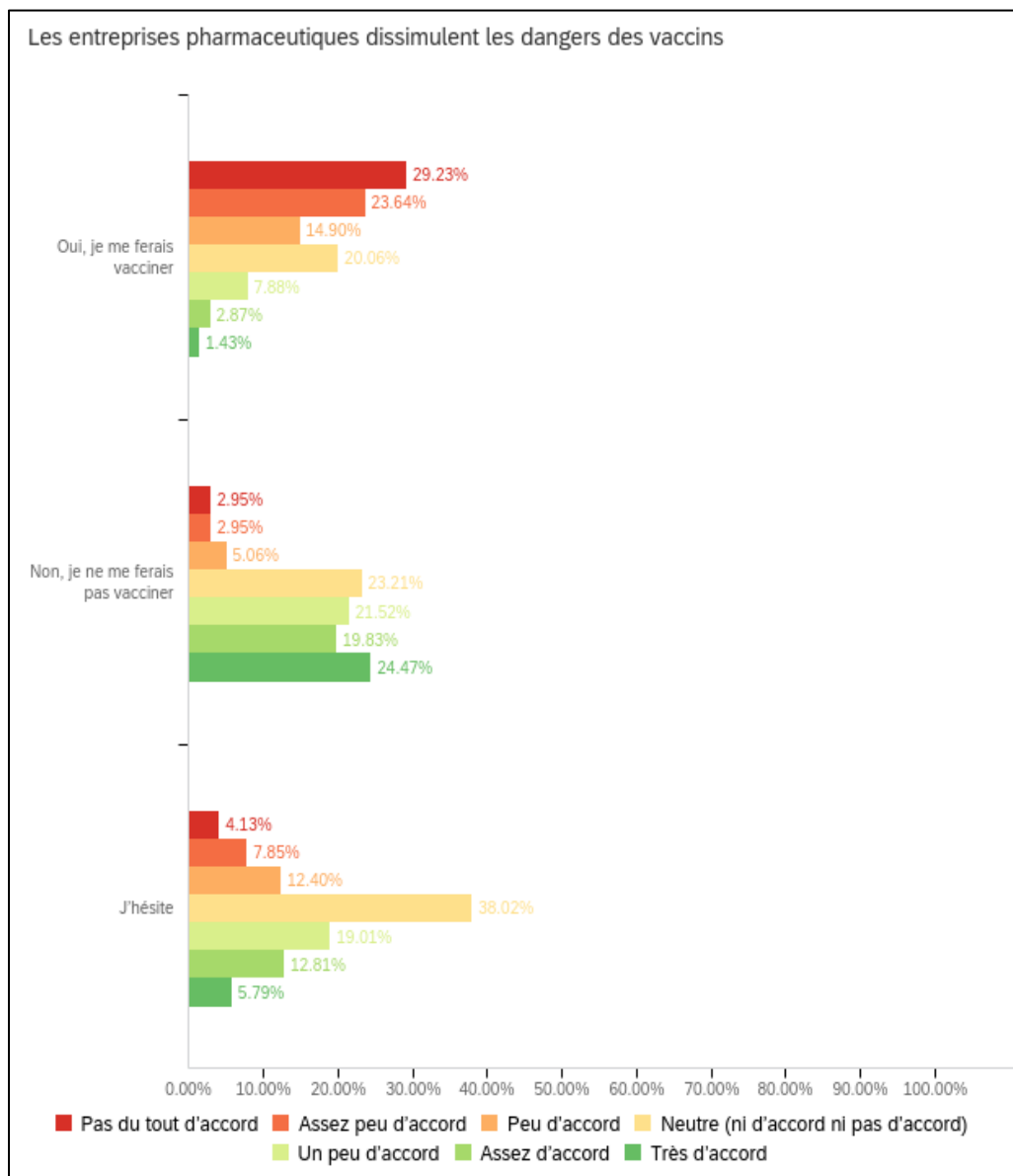
Alle andere beweringen over de ziekte COVID-19 werden maar door een heel klein gedeelte van de deelnemers geloofd.

Geloof in beweringen over de vaccins

Naast dat we beweringen over COVID-19 hebben getest, hebben we deelnemers ook gevraagd naar hun geloof in diverse stellingen over de vaccins. Hieronder staat per stelling aangegeven in welke mate de deelnemers hierin geloofden.

Stelling: “De farmaceutische bedrijven verbergen de gevaren van de vaccins”

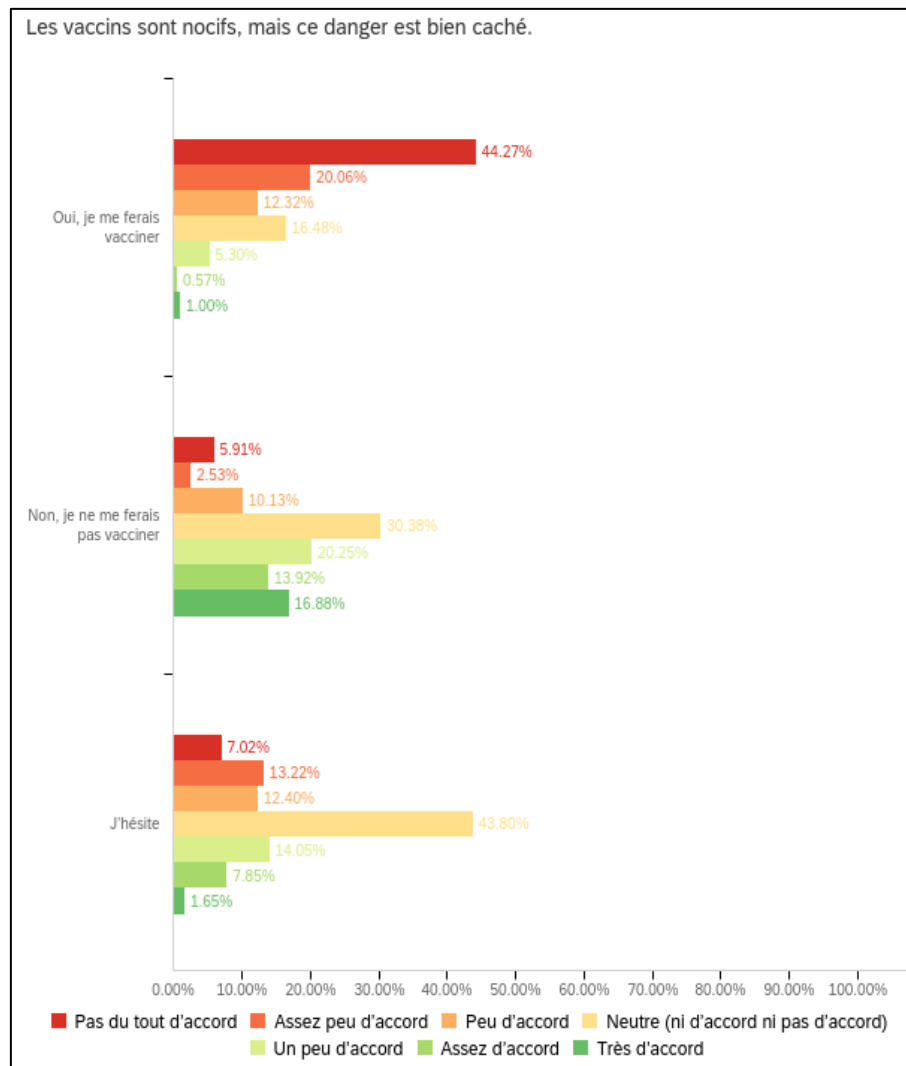
28 procent van alle deelnemers was het een beetje tot zeer eens met de stelling dat farmaceutische bedrijven de gevaren van vaccins verbergen. Dit percentage ligt een stuk hoger bij de weigeraars (56%), maar de twijfelaars staan hier eerder neutraal tegenover.

Stelling: “De vaccins zijn schadelijk, maar dit wordt goed verborgen gehouden”

19 procent is het een beetje tot zeer eens met de stelling dat vaccins schadelijk zijn, maar dat dit goed verborgen wordt gehouden. Met name de

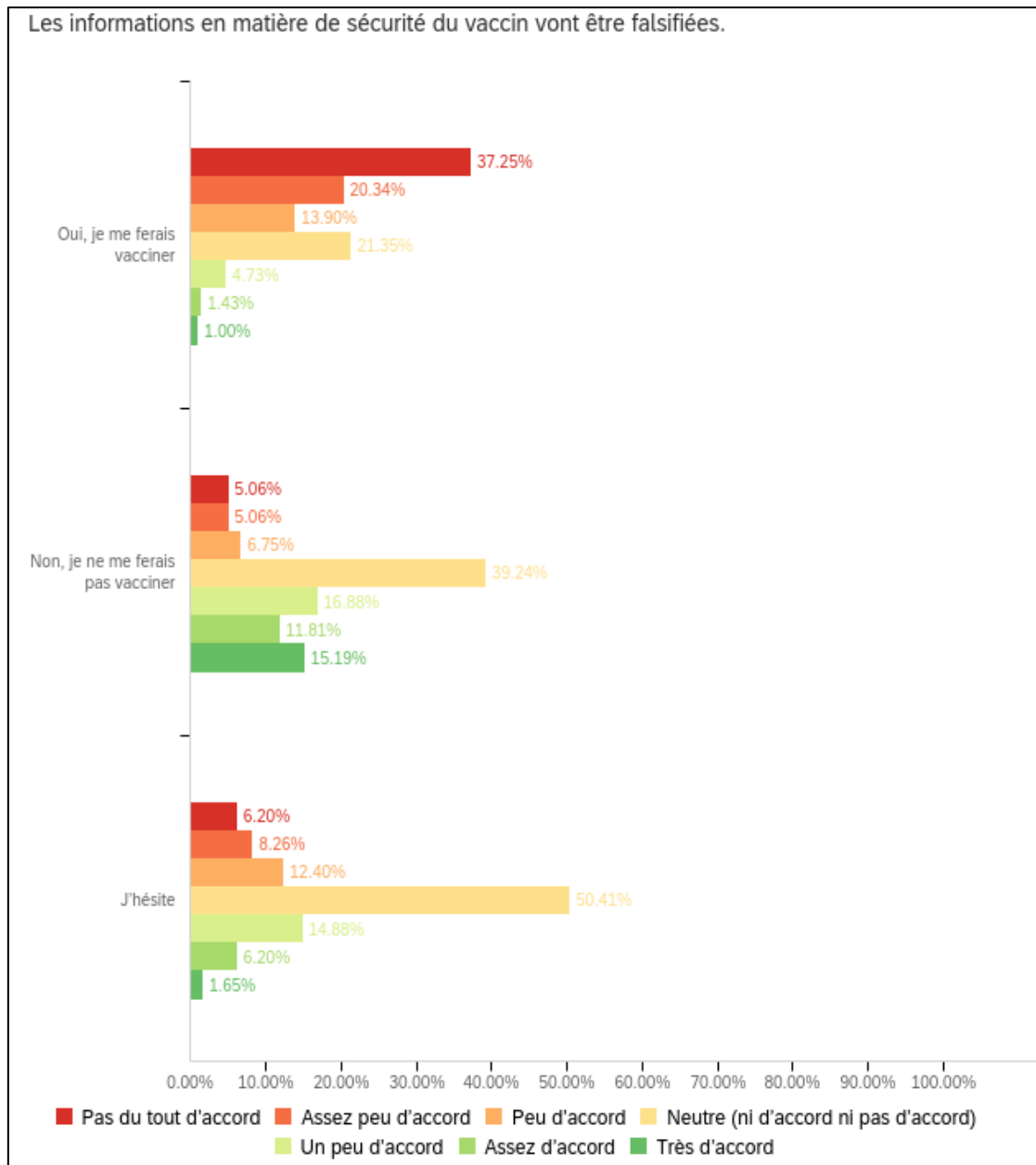
weigeraars (51%) denken dat schadelijke effecten van vaccins verborgen worden gehouden, opnieuw blijven de twijfelaars eerder neutraal op dit punt.

Stelling:

Les informations en matière de sécurité du vaccin vont être falsifiées.

17,5 procent van de deelnemers is het een beetje tot zeer eens met de stelling dat er waarschijnlijk wordt geknoeid met de gegevens over de veiligheid van de vaccins. Met name de weigeraars (44%) denken dat er geknoeid is met de gegevens over de veiligheid van vaccins.

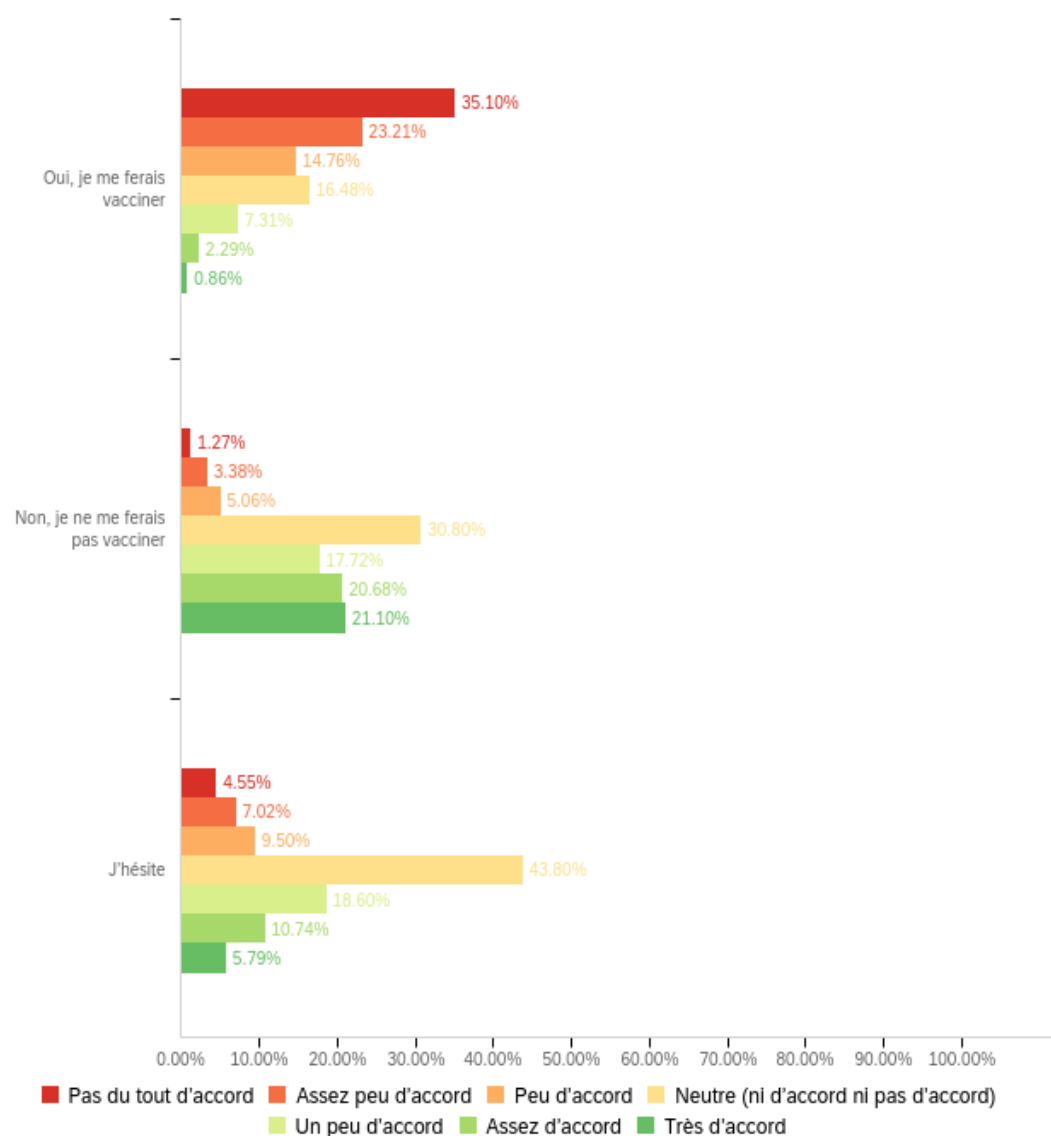

Stelling:

“De overheid probeert het verband tussen vaccins en neveneffecten te verbergen”

Vijfentwintig procent is het er een beetje tot zeer mee eens dat de overheid het verband tussen de vaccins en neveneffecten verbergt. De meerderheid van de deelnemers is het oneens met deze stelling. Opnieuw zien we verschillen tussen de groepen met verschillende vaccinatie-intenties. Met name weigeraars (59% is het een beetje tot zeer eens met deze stelling) zijn meer geneigd om dit te denken, maar ook een deel van de twijfelaars acht dit waarschijnlijk.

Les autorités tentent de dissimuler le lien entre les vaccins et de sérieux effets secondaires.

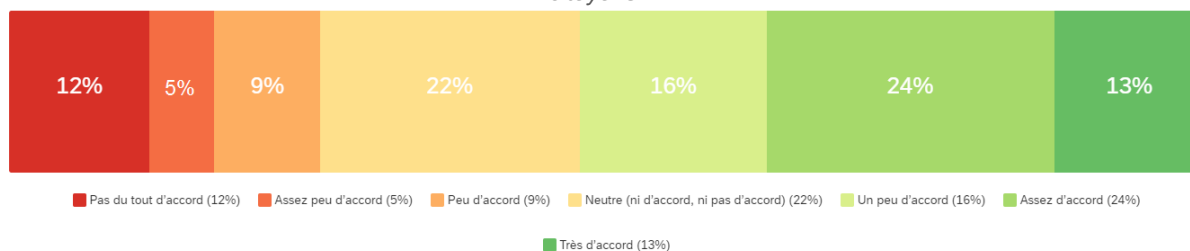

8. Gebruik van en vertrouwen in bronnen

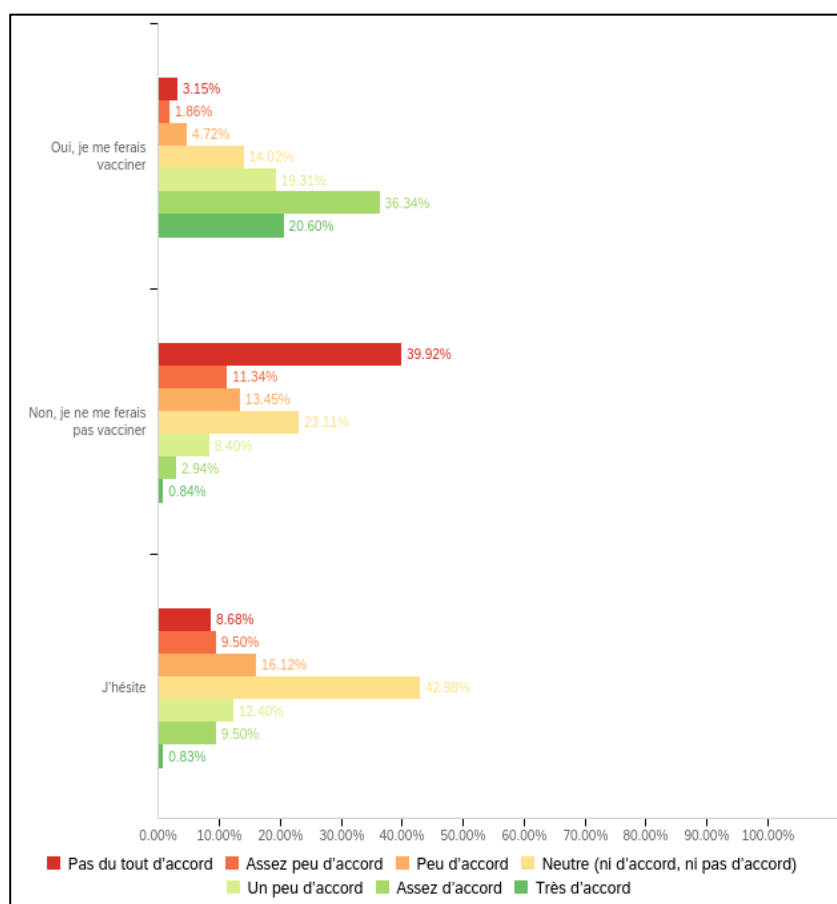
Vertrouwen in de overheid

53% van de deelnemers heeft een beetje tot veel vertrouwen dat de overheid keuzes rondom de COVID-19 vaccins maakt op basis van wat het beste voor de burgers is.

“En matière de vaccins, je suis convaincu que nos autorités prennent les meilleures décisions pour le bien des citoyens..”

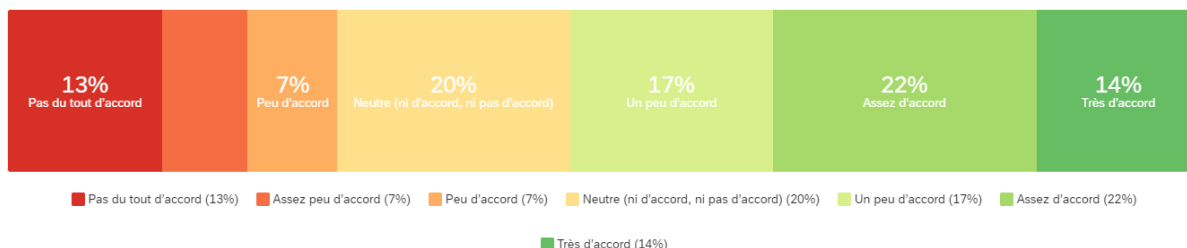
Dit vertrouwen ligt onder de twijfelaars en weigeraars een stuk lager. Slechts 12% van de twijfelaars is het een beetje tot zeer eens met de stelling dat de overheid keuzes maakt vanuit het belang van de burgers.

Opvolgen van het vaccinatie advies van de dokter

53% van de deelnemers geeft aan het vaccinatieadvies van de dokter of zorgverstreker te volgen. Dit is opvallend veel lager dan in Vlaanderen, waar 81% van de deelnemers aangaf het vaccinatieadvies te volgen.

“En règle générale, je suis les recommandations de mon médecin ou prestataire de soin en matière de vaccination.”

Vertrouwen in de diverse bronnen

Het vertrouwen van de deelnemers is het hoogst in de eigen dokter. De huisdokter speelt dus een belangrijke rol in het delen van betrouwbare informatie over de vaccins. Ook AVIQ, Iriscare, One en 'wetenschappers die onderzoek doen naar COVID-19' worden vertrouwd wat betreft de informatievoorziening over de vaccins.

“Dans quelle mesure pensez-vous pouvoir faire confiance aux sources suivantes pour obtenir des informations fiables sur le coronavirus et les vaccins contre COVID-19 ? -”

Bron	Gemiddelde vertrouwen (Schaal 1 – 5: 1 = nooit te vertrouwen, 5 = (bijna) altijd te vertrouwen)
Mon médecin	4.11
Iriscare	3.93
One	3.86
Les chercheurs qui mènent des études sur la COVID-19	3.85
AVIQ	3.75
L'agence fédérale des médicaments et des produits de santé (AFMPS))	3.61
Les médias d'information	3.44
Le pharmacien	3.41
Mon propre réseau familial et d'amis	3.23
Centre PMS	3.11
Les entreprises pharmaceutiques	2.99
Les réseaux sociaux	2.17

Waar halen de ondervraagde deelnemers informatie over COVID-19?

De onderstaande tabel geeft aan in welke mate deelnemers momenteel hun informatie van diverse bronnen halen.

“Quels canaux utilisez-vous pour vous informer sur le coronavirus et les vaccins contre COVID-19? Indiquez quelle quantité d’informations vous obtenez via...”

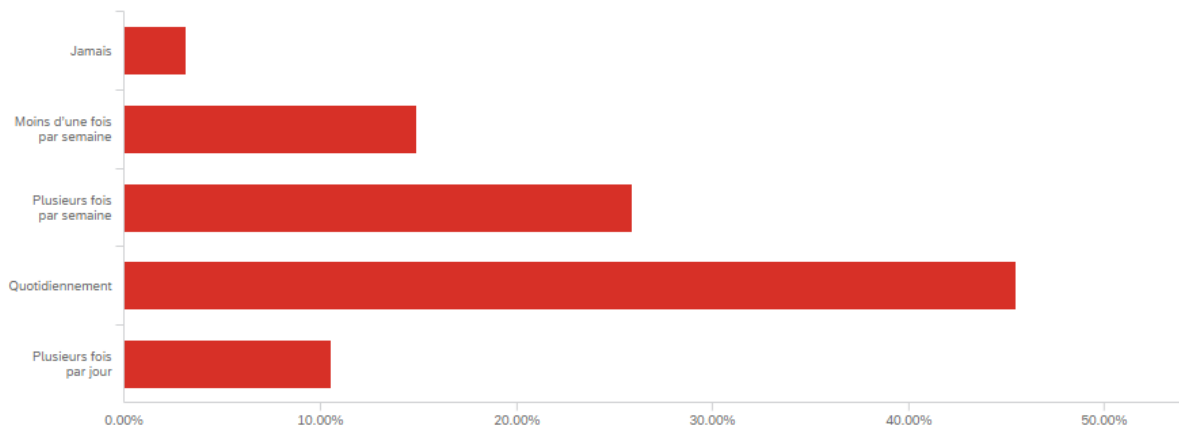
	Aucune	Pas beaucoup	Un peu	Une bonne quantité	Beaucoup d’information
Televisie en radio	8.06%	7.39%	19.86%	35.65%	29.03%
La version papier, les sites web et les applications de journaux	22.75%	11.12%	23.51%	28.01%	14.60%
La famille et les amis	13.92%	20.80%	42.53%	18.51%	4.24%
Agence fédérale des médicaments et des produits de santé (AFMPS)	51.44%	13.67%	21.65%	10.19%	3.06%
Mon médecin traitant	36.08%	15.79%	25.55%	15.70%	6.88%
Mon pharmacien	50.51%	14.52%	21.48%	10.27%	3.23%
YouTube	73.68%	11.12%	8.66%	4.84%	1.70%
Facebook	55.94%	16.64%	17.32%	7.39%	2.72%
Whatsapp	86.59%	6.71%	3.74%	2.12%	0.85%
Twitter	85.99%	4.67%	5.86%	2.38%	1.10%
Instagram	87.86%	4.41%	5.26%	1.70%	0.76%
TikTok	91.51%	3.14%	3.65%	1.10%	0.59%
AViQ	83.19%	6.03%	6.88%	2.72%	1.19%
One	88.88%	4.07%	4.24%	2.04%	0.76%
Iriscare (BXL)	88.62%	4.50%	4.75%	1.36%	0.76%

Nieuwsconsumptie

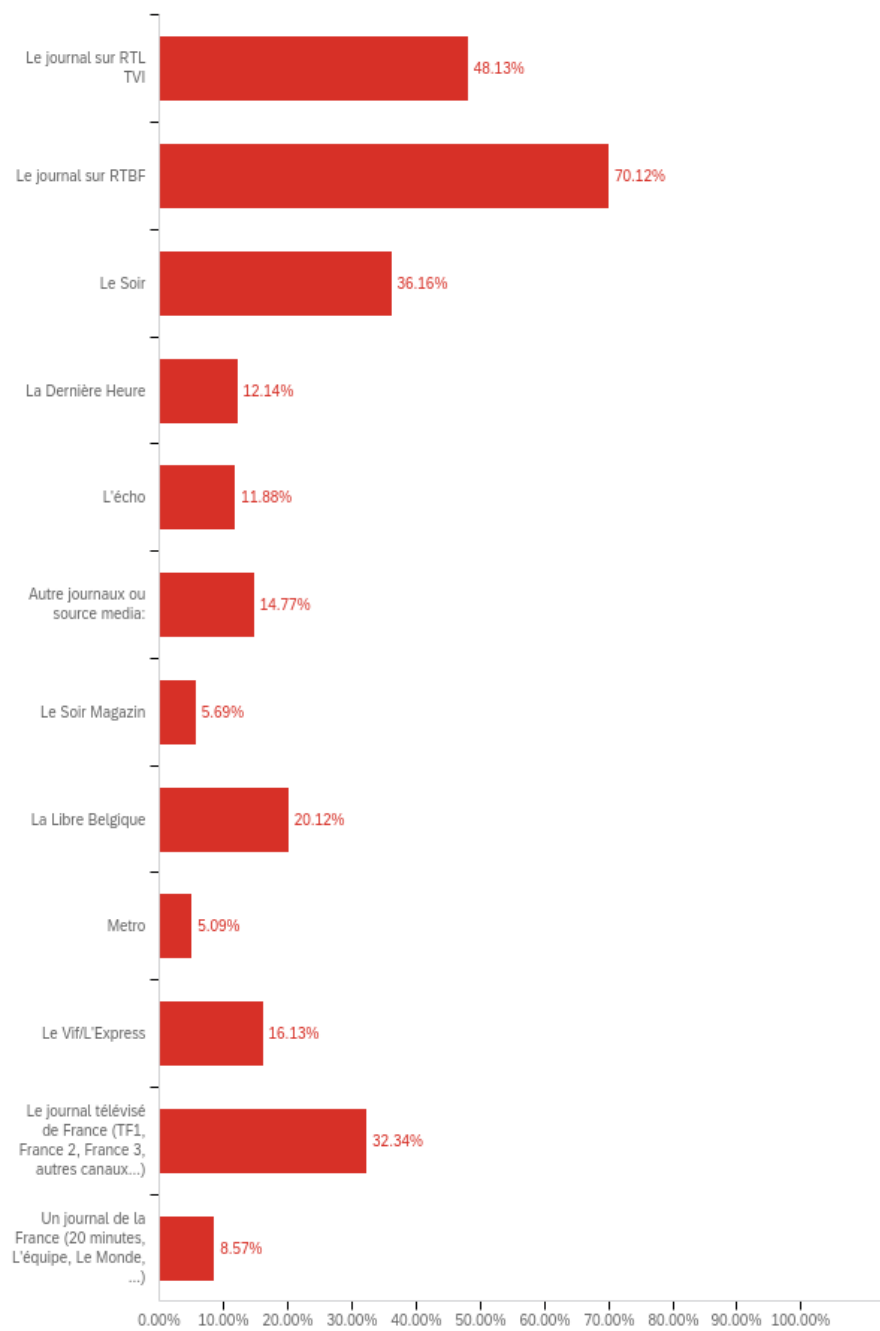
Frequentie nieuwsgebruik

55 procent van de deelnemers volgt dagelijks tot meerdere keren per dag het nieuws over COVID-19.

“À quelle fréquence lisez-vous, écoutez-vous ou regardez-vous les nouvelles concernant le coronavirus, la COVID-19 et/ou les vaccins contre COVID-19?”

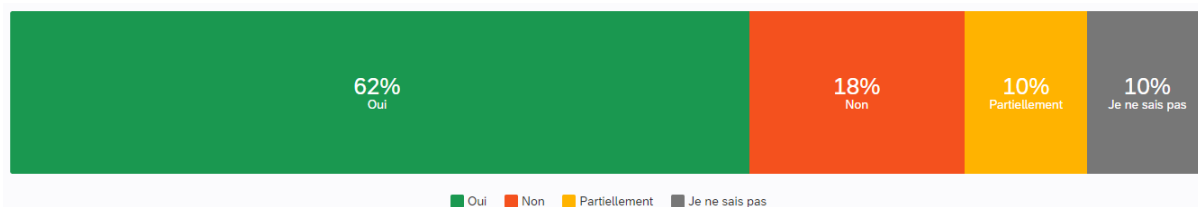
Het journal sur RTBF is de meest geraadpleegde bron om meer informatie over COVID-19 en de vaccins te verkrijgen. Een derde van de deelnemers volgt ook de nieuwsuitzendingen uit Frankrijk.

9. Overige achtergrondinformatie over de deelnemers

Basisvaccinatieprogramma gevolgd?

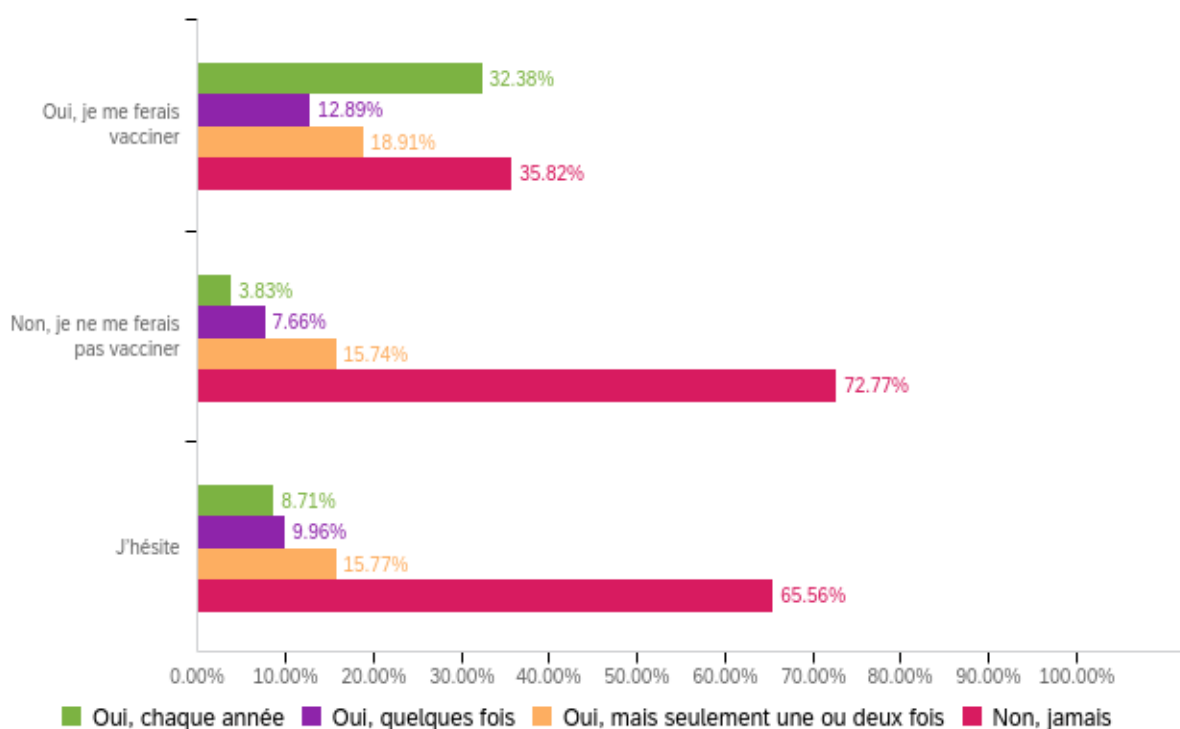
De meerderheid van de deelnemers heeft het basisvaccinatieprogramma gevolgd te hebben.

Griepvaccinatie genomen?

De deelnemers zie aangeven zich te laten vaccineren, laten ook het vaakst de grieprik zetten. Dit zijn echter ook vaker oudere deelnemers.

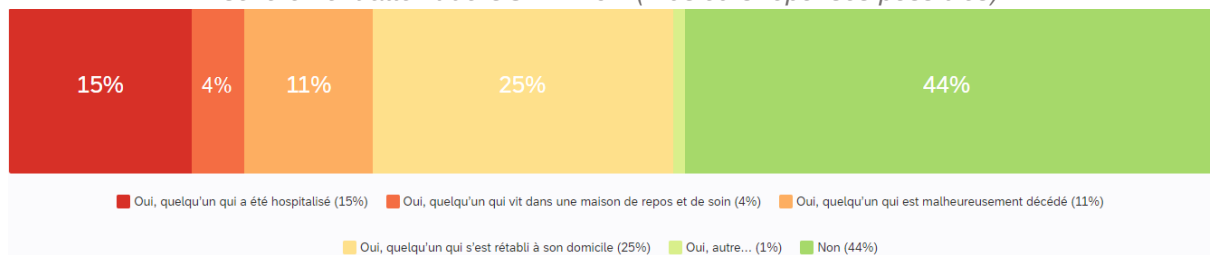
“Avez-vous déjà été vacciné contre la grippe?”

Ervaring van deelnemers met COVID-19

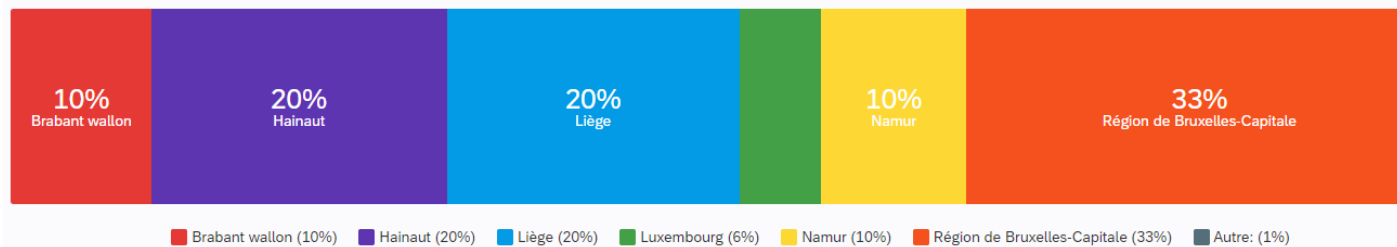
10 procent van de deelnemers geeft aan (te denken dat ze) de ziekte COVID-19 te hebben gehad. 90 procent denkt de ziekte nog niet te hebben doorgemaakt. De meerderheid (66%) van de deelnemers kent inmiddels wel iemand in de eigen omgeving die getroffen is door de ziekte.

Connaissez-vous quelqu'un de votre entourage (famille proche, amis, collègues directs) qui est sévèrement atteint de COVID-19 ? (Plusieurs réponses possibles)

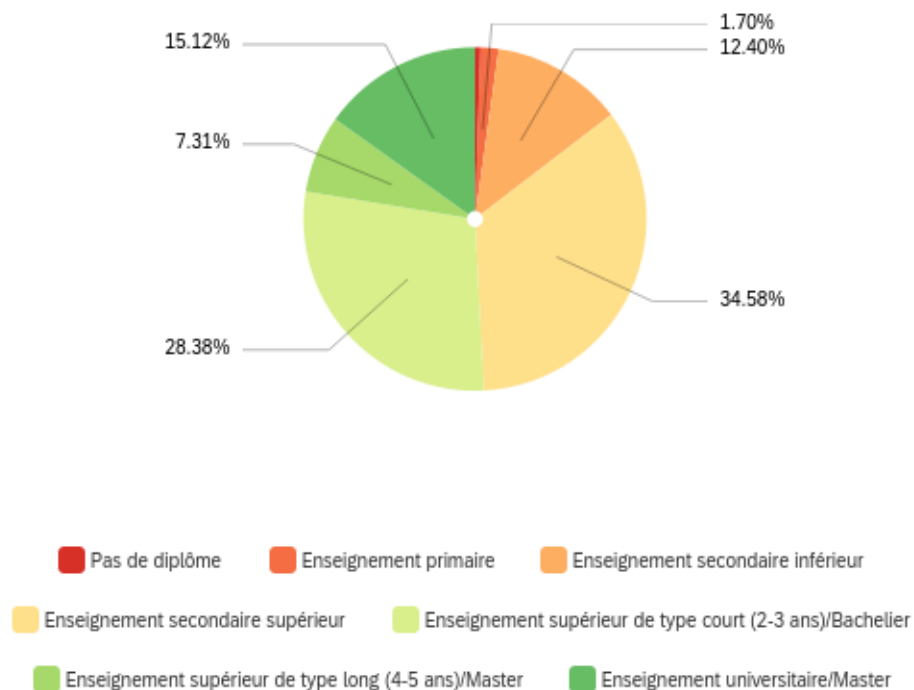
Regio

Hieronder staat de spreiding van de deelnemers over de verschillende regio's.

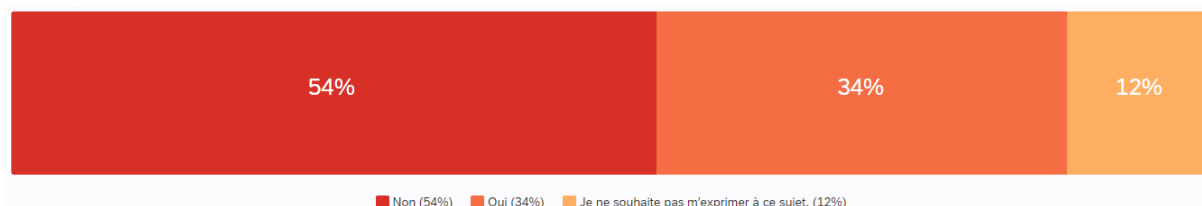

Opleidingsniveau van de deelnemers

Onderstaande grafiek geeft de verdeling over opleidingsniveaus weer

Religie

34% van de deelnemers beschouwt zichzelf als religieus. Daarvan hangt 78% het katholieke geloof aan en 7% is moslim. We zien geen grote verschillen tussen de religieuze en niet-religieuze groepen in de intentie om te vaccineren.

Universiteit
Antwerpen

Conclusie

Welke factoren hebben de grootste invloed op de vaccinatiebereidheid in Franstalig België?

De deelnemers die hebben aangegeven zich te willen laten vaccineren hebben gemiddeld genomen meer vertrouwen dat vaccins de oplossing gaan bieden en geven ook gemiddeld vaker aan dat ze denken dat hun omgeving zich laat vaccineren dan vaccintwijfelaars of vaccinweigeraars. We zien verder dat de vooral de twijfelaars over het algemeen geen niet tegen vaccinatie zijn, maar dat ze significant meer bezorgdheden hebben over de werking en de bijwerkingen van de vaccins. Tegelijkertijd zien we dat ook de meerderheid van de twijfelaars wel hoopvol is dat vaccins de huidige situatie kunnen verbeteren. Tevens is een groot deel van de deelnemers, ook de twijfelaars, bereid om zich voor het collectief in te zetten.

Welke factoren zijn de sterkste voorspellers in Franstalig België?

De analyses tonen dat de volgende zes factoren de sterkste voorspellers zijn van de vaccinatiebereidheid:

1. De mate waarin de deelnemer **zich ongerust** voelt ten opzichte van het vaccineren en **wel of geen vertrouwen** heeft in de veiligheid en effectiviteit van de vaccins.
2. De gepercipieerde **voordelen** en **nadelen** van de vaccins.
3. De mate waarin de deelnemer **hoopvol** is dat de vaccins voor verbetering in de situatie gaan zorgen.
4. De mate waarin de deelnemer zich **verantwoordelijk** voelt t.o.v. het **collectief**.
5. De mate waarin de deelnemer **zichzelf kwetsbaar acht** voor de ziekte COVID-19.
6. De mate waarin de deelnemer denkt dat zijn of haar **directe omgeving** zich laat vaccineren.

Verder zien we op demografisch vlak dat oudere deelnemers en mannen sneller geneigd zijn om zich te laten vaccineren dan jongere deelnemers en vrouwen.

Advies voor de communicatie rondom de COVID-19 vaccinaties

1. Bied hoop / perspectief

Er is in het algemeen veel hoop rondom de vaccins. 85% van de ondervraagde deelnemers heeft een beetje tot veel hoop dat vaccins de situatie gaan verbeteren en 83% ziet vaccineren als een effectieve oplossing voor de ziekte COVID-19. Positief is dat ook de twijfelaars over het algemeen wél hoopvol zijn over de vaccins.

Deze hoop moet gecultiveerd worden: onderzoek toont dat hoop vaak leidt tot doelgerichte actie. Heldere communicatie over het vaccinatieproces, de stappen die we zetten richting

groepsimmunitet en de terugkeer naar ons normale leven is daarom zeer belangrijk om mensen in actie te laten komen.

2. Luister naar bezorgdheden en maak antwoorden vindbaar

De deelnemers die aangeven te twijfelen of zich niet te willen vaccineren zijn over het algemeen geen ‘complotdenkers’ of ‘principiële anti-vaxxers’. Met name de twijfelaars geloven ook dat vaccins wel de oplossing kunnen bieden. Ze hebben echter momenteel nog te veel bezorgdheden over (1) de effectiviteit en (2) de bijwerkingen van de COVID-19 vaccins. Het is belangrijk om deze bezorgdheden zo snel mogelijk te beantwoorden. Des te langer het duurt voordat diverse vragen en bezorgdheden niet door de verantwoordelijke en betrouwbare instanties worden beantwoord, des te meer tijd en ruimte er is voor desinformatie. Een heikel punt is dat nog niet alle vragen beantwoord kunnen worden. Toch is het belangrijk om de vragen in ieder geval wel te benoemen en de informatie die er wel is alsnog te delen, bijvoorbeeld in een online vraag/antwoordbank. Ook kunnen mensen hun verhalen delen waarom ze, ondanks de (begrijpelijke) bezorgdheden, zich toch laten vaccineren.

3. Maak gebruik van rolmodellen in de directe omgeving

De mate waarin deelnemers denken dat mensen uit hun directe omgeving zich gaan laten vaccineren heeft een sterke invloed op de vaccinatiebereidheid. Indien deelnemers het idee hebben dat mensen in hun omgeving zich gaan laten vaccineren, zijn ze zelf ook meer geneigd om het vaccin te laten zetten. Bij de communicatie rondom de vaccins is het daarom goed om gebruik te maken van lokale campagnes en rolmodellen / gesprekspartners die hun verhalen delen en ook naar de bezorgdheden van de mensen luisteren.

4. Zet in op collectieve actie

“Vaccineren: je doet het voor elkaar”. Veel twijfelaars en weigeraars zien zichzelf als minder kwetsbaar voor de ziekte COVID-19, of zien de risico’s van het vaccineren als groter dan die van het oplopen van de ziekte COVID-19. Tegelijk geven veel deelnemers ook aan andere mensen niet in gevaar te willen brengen. We geven om elkaar en willen in actie komen om elkaar te beschermen. Dit kan benadrukt worden in de communicatie rondom de vaccins. Gezamenlijk kunnen we ervoor zorgen dat ook de mensen met een zwak immuunsysteem beschermd worden en gezamenlijk kunnen we ervoor zorgen dat we allemaal ons normale leven weer terugkrijgen. Ook de mensen die zich niet kunnen laten vaccineren.

Referenties voor meetschalen

- Allington, D., Duffy, B., Wessely, S., Dhavan, N., & Rubin, J. (2020). Health-protective behaviour, social media usage and conspiracy belief during the COVID-19 public health emergency. *Psychological medicine*, 1-7.
- Betsch, C., Schmid, P., Heinemeier, D., Korn, L., Holtmann, C., & Böhm, R. (2018). Beyond confidence: Development of a measure assessing the 5C psychological antecedents of vaccination. *PloS one*, 13(12), e0208601. doi:10.1371/journal.pone.0208601
- Brewer, N. T., Chapman, G. B., Gibbons, F. X., Gerrard, M., McCaul, K. D., & Weinstein, N. D. (2007). Meta-analysis of the relationship between risk perception and health behavior: the example of vaccination. *Health psychology*, 26(2), 136.
- Brewer, N. T., Chapman, G. B., Rothman, A. J., Leask, J., & Kempe, A. (2017). Increasing vaccination: putting psychological science into action. *Psychological Science in the Public Interest*, 18(3), 149-207.
- Gerend, M. A., & Shepherd, J. E. (2012). Predicting human papillomavirus vaccine uptake in young adult women: comparing the health belief model and theory of planned behavior. *Ann Behav Med*, 44(2), 171-180. doi:10.1007/s12160-012-9366-5
- Park, H. S., & Smith, S. W. (2007). Distinctiveness and influence of subjective norms, personal descriptive and injunctive norms, and societal descriptive and injunctive norms on behavioral intent: A case of two behaviors critical to organ donation. *Human Communication Research*, 33(2), 194-218.
- Roozenbeek, J., Schneider, C. R., Dryhurst, S., Kerr, J., Freeman, A. L., Recchia, G., . . . Van Der Linden, S. (2020). Susceptibility to misinformation about COVID-19 around the world. *Royal Society open science*, 7(10), 201199.
- Shapiro, G. K., Holding, A., Perez, S., Amsel, R., & Rosberger, Z. (2016). Validation of the vaccine conspiracy beliefs scale. *Papillomavirus research*, 2, 167-172.